

DURKÓ MÁTYÁS KONFERENCIA

DEBRECENI EGYETEM

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó Durkó Mátyás emlékére

ABSZTRAKTKÖTET

KÖZÖSSÉGEK A MŰVELŐDÉS ÉS KÉPZÉS VILÁGÁBAN

Debreceni Egyetem, 2018. június 28-29.

Közösségek a művelődés
és képzés világában

ABSZTRAKTKÖTET

Tudományos Konferencia és Szakmai Találkozó
Durkó Mátyás emlékére

Debrecen

2018

Juhász Erika Ph.D.
szerk.

Honlap: durkokonferencia.hu

ABSZTRAKTOK

ISBN 978-615-80226-5-1

Albert Bernd Erichné

**HÁTRÁNYOS HELYZETŰ, ALACSONY ISKOLAI VÉGZETTSÉGŰ FELNŐTTEK
KÉPZÉSSZERVEZÉSÉNEK TAPASZTALATAI**

A „Hátrányos helyzetű, alacsony iskolai végzettségű felnőttek képzésszervezésének tapasztalatai”, melyet a Türr István Képző és Kutató Intézet (TKKI) által megvalósított TÁMOP-5.3.10-12/1-2012-0001 „A leghátrányosabb helyzetű csoportok életviteli kompetenciáinak fejlesztése” című kiemelt országos projekt Szabolcs-Szatmár-Bereg megyében végzett fejlesztő programjának szakmai tevékenységein keresztül mutatom be. A felzárkóztató projektek esetében szerencsésebb, ha azonos célú és célcsoportú programok nem azonos időben kezdődnek. Az ilyen típusú programoknál célszerűbb az egymásra épülés biztosítása. A megvalósításban elsősorban arra kell több figyelmet fordítani, hogy az oktatóknak nagyobb legyen a mozgáster, és hosszabb legyen az az idő, ami a bizalomépítést segíti, mert azt követően sokkal hatékonyabb a képzési rész.

Kulcsszavak: hátrányos helyzet, bizalomépítés, képzés

A szerző elérhetősége: editalbert9@gmail.com

Arnold-Ferencz Kitti Franciska

AZ EGÉSZSÉGMŰVELTSÉG HELYE ÉS SZEREPE AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN ÉS EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSBEN

A magyar lakosság egészségi állapota objektív illetve szubjektív egészségi állapotot mérő indikátorok tekintetében is döntően elmarad az európai uniós átlagtól, amely veszteségek nagy része viselkedési összetevőkre vezethetők vissza (Járomi és Vitrai, 2017). Az egészséggel kapcsolatos magatartás megváltoztatásának kulcsa az iskolai egészségfejlesztés, egészségnevelés, amely a megfelelő szintű egészségműveltség (health literacy) kialakításával, az egészséges életmódra való motiválással, az egészségvédő és -fejlesztő magatartásformák kialakításával hivatott az egészséges generációk nevelésére (Varsányi és Vitrai, 2017). Az iskolai egészségnevelő, egészségfejlesztő tevékenység kapcsán fontos lenne figyelembe venni a tanulók tudását, kompetenciáit az egészséggel kapcsolatban (Szabó és Kósa, 2016). Előadásom fókuszában az egészségműveltség áll, melynek szintje szoros összefüggésben van az egészségi állapottal, iskolai közegben kevésbé kutatott terület, fogalmi keretének, összetevőinek, tartalmának, standardjainak megállapítása Magyarországon meghatározásra vár (Parker, 2000; Nagy és Barabás; 2011, Nagy és mtsai, 2015). A WHO 2016-os Sanghaji Nyilatkozatának megfogalmazása szerint, az egészségműveltségnek, a készségek és kompetenciák egész életen át tartó fejlesztésének részének kell lennie, főképp az iskolai curriculumba integrálva, mely hatékony eszköze lehet az egészség-egyenlőtlenségek csökkentésének (Shanghai Declaration, 2016).

Kulcsszavak: iskolai egészségnevelés, iskolai egészségfejlesztés, egészségműveltség, fejlesztés, mérés

A szerző elérhetősége: fkitti@jgypk.szte.hu

Bacsa-Bán Anetta

„A TUDÁS KORTALAN!” – MINDENKI EGYETEME DUNAÚJVÁROSBAN

„Mert a tudás kortalan...” – ez volt a mottója a 2013 februárjában útnak indított - elsősorban nyugdíjasoknak szánt- előadássorozatnak a Dunaújvárosi Főiskolán. Az időskori tanulás, ismeretszerzés és az erre épülő szolgáltatások szerepének ismertetése után; előadásomban a DUE mindenki egyetemének létjogosultságát, társadalmi szerepvállalásának fontosságát elemzem. Bemutatom a programot, annak jellegzetességeit és legfőbb eredményeit. Hallgatói interjúval és statisztikákkal igazolom az időskori tanulás helyi intézményének létjogosultságát. Az előadás végén a jövőbeli fejlődés irányait is felvázolom.

Kulcsszavak: időskori tanulás, mindenki egyeteme

A szerző elérhetősége: bana@uniduna.hu

Baloghné Uracs Marianna

KÖZÖSSÉGI TERVEZÉS BÉKÁSON EGY MINTAPROGRAM HATÁSAI EGY KISTELEPÜLÉS KÖZÖSSÉGI ÉLETÉBEN

A Művelődési Intézet Veszprém Megyei Irodája 2016-ban vitt végig egy mintaprogramot a 200 fős településen, ahol a közösségi tervezés segítségével szeretne volna a településvezetés a helyi lakosokat aktivizálni, jobban bevonni a falu közösségi életébe. Egy teljes közösségi tervezési folyamatot folytattunk le külsős közösségfejlesztők segítségével, sikeres volt a program. Azóta is követjük a falu életét, dolgozunk közös projektekben, és tapasztalataink szerint a folyamat eredményei, pozitív hatásai máig gyűrűznek tovább a településen, ez objektív mutatókkal és a településvezetők beszámolóí alapján is igazolható.

Kulcsszavak: közösség, tervezés, kistelepülés

A szerző elérhetősége: uracs.marianna@nminkft.hu

Barabási Tünde

A FELNŐTTEK TANULÁSA ROMÁNIÁBAN

Az előadásban a romániai felnőttek tanulási lehetőségeinek, ezek sajátosságainak és jogszabályi háttérének, valamint intézményrendszerének bemutatására fókuszálunk. Első lépésben számbavesszük történeti perspektívából közelítve a felnőttképzési, -nevelési előzményeket, kiemelve azokat a főbb csomópontokat, amelyek jelentősek a felnőttkori tanulás mai helyzetének létrejötte szempontjából. A törvényi jogszabályi háttér bemutatásában elsődlegesen a jelenleg érvényben levő, felnőttkori tanulást szabályozó törvény elemzésére fektetjük a hangsúlyt, amellyel szoros összefüggésben bemutatjuk azokat az intézményeket és a közöttük levő hierarchikus viszonyokat, amelyek az igazgatásban, illetve a végrehajtásban jelentős szerepet töltenek be. A jelenkori helyzet bemutatásában a továbbfejlődés/ -fejlesztés prepektívájára is rámutatunk. Az előadás alapját szolgáló kutatás célja a helyzetfeltárás, alapvető módszere a dokumentumelemzés. További cél, hogy más országok felnőttoktatási rendszerével és helyzetével való összehasonlításhoz megfelelő alapot teremtsünk.

Kulcsszavak: felnőttoktatás, Románia, felnőttoktatási törvény, felnőtt szakképzési és művelődési rendszer

A szerző elérhetősége: tunde.barabasi@gmail.com

Baranyi Renáta – Fecske Andrea – Roszik Dóra

AZ EFOP 3.4.3. PROJEKT ELSŐ ÉVE A SZEGEDI TUDOMÁNYEGYETEMEN

Az EFOP-3.4.3-16-2016-00014 “A Szegedi Tudományegyetem oktatási és szolgáltatási teljesítményének innovatív fejlesztése a munkaerő-piaci és a nemzetközi verseny kihívásaira való felkészülés jegyében” című projekt megközelítőleg egy éve, 2017. júniusában indult el a Szegedi Tudományegyetemen. A projekt megvalósításával a konzorciumi partnerek közös, általános célja a 48 hónapos fejlesztés során a dél-alföldi régióban a felsőoktatás képzési kapacitásának és infrastruktúrájának fejlesztése, a diplomások arányának fenntartható növelése, valamint a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció megerősítése egymásra épülő, tematikus fejlesztések megvalósításával a magyar felsőoktatási rendszer teljesítményének fokozása és a hatékonyabb hozzáférhetőségének javítása által. A projekt összesen hét altémából tevődik össze, melyek közül négyben személyesen is érintettek vagyunk, mint szakmai ügyintézők. Tanulmányunk célja, hogy az olyan általános információk bemutatásán túl, mint a projekt felépítése, szakmai háttere és a négy éves időszakra kitűzött indikátorok összessége, prezentáljuk az eddig elért számszerűsíthető adatokat, szubjektív benyomásunkat, különös tekintettel a belső képzésekre reflektálva. Témakörünket három különböző módszer segítségével dolgoztuk fel. Egyrészt kiértékeljük az eddig megvalósított belső képzésekre vonatkozó eredményeket, másrészt feldolgoztuk a projektmenedzserrel és a projekt szakmai koordinátorával lefolytatott egyéni interjúk tanulságait, továbbá beépítettük személyes, andragógiai vonatkozású tapasztalatainkat is. Munkánkat megkönnyíti, hogy rendelkezésünkre áll a projekt egy éves periódusának lezárására készült beszámoló, mely a belső képzések rendszeréről teljes képet nyújt, illetve összegzi az eddig elért célkitűzéseket.

Kulcsszavak: innováció, pályázat, felnőttképzés, belső képzés

A szerző elérhetősége: baranyi@jgypk.szte.hu

andreafecke@jgypk.szte.hu

dora.roszik@gmail.com

Bene Viktória

A JÁTSZVA ISMERSZIK MEG A MÁSIK! EMBERI JOGI TÁRSASJÁTÉK SZEREPE A FORMÁLIS ÉS NON-FORMÁLIS OKTATÁSBAN

A gazdasági és társadalmi fejlődés egyik alapfeltétele az emberek közötti hatékony együttműködés. Nem véletlenül került a 21. századi készségek listájára is. Ugyanakkor napjainkban, különösképpen a védett tulajdonságú emberekkel kapcsolatban, a társadalmi együttműködésnek számos konfliktus szab gátat. Ezek nagy része tévhiteken, sztereotípiákon és előítéleteken alapszik, amelyek kellő információ birtokában, megfelelő emberi jogi oktatás esetén megelőzhetőek lennének. Tréneri tapasztalataim alapján a leggyakoribb tájékozatlanság a romákkal, menekültekkel, hajléktalanokkal, fogyatékos személyekkel, LGBTQ közösséggel és a nemi esélyegyenlőséggel kapcsolatosak. Korábbi kutatásaim alapján (Bene 2014, 2015) elmondható, hogy az esetek többségében nincs a fiataloknak közvetlen kapcsolatuk az adott társadalmi csoporttal, nem rendelkeznek megfelelő információval, tapasztalattal. Éppen ezért poszteremben az általam 2015-ben kidolgozott Játszva ismerszik meg a másik! tréningalapú társasjátékot és az azt megelőző pilot-kutatást mutatom be. A kidolgozott módszer egyfajta megoldást adhat a téves információk elosztatására, és elősegítheti az emberi jogi nevelés megvalósulását az oktatásban. A hagyományos társasjátékokkal szemben ez egy tréningalapú játék, amelynek célja nem a csapatok közötti versengés, hanem a szemléletformálás, hogy a játékosok minél többet tudjanak meg magukról és másokról, az emberi jogokról, hogy elfogadóbbak legyünk egymással, miközben fejlődik számos más 21. századi kompetenciájuk is (kritikus gondolkodás, a vitakészség stb.). A társasjátékról bővebb információt ezen az oldalon kaphatnak: <http://bit.ly/2pTxzsp>

Kulcsszavak: együttműködés, társasjáték,

A szerző elérhetősége: bevik99@gmail.com

Bene Viktória – Fegyverneki Gergő

ÉLMÉNYALAPÚ DIGITÁLIS PROJEKTEK A BIZTONSÁGOS INTERNETHASZNÁLAT OKTATÁSÁBAN

Az elektronikus zaklatás (más néven a cyberbullying) sok esetben komoly és állandó problémákat okozhat a fiatalok körében. A kutatók szerint ennek legveszélyesebb jellemzője, hogy szinte végtelen számú és azonnali a terjesztés lehetősége, ami miatt az áldozat még megalázottabbnak érezheti magát. A másik nagy jellegzetessége, hogy a nap bármely szakában elérhető, így az áldozat nem menekülhet el előle, illetve emiatt ez érzelmileg is sokkal megterhelőbb. A nemzetközi szakirodalmakból kiderül, hogy az IKT-eszközök iskolai betiltása nem oldja meg a problémát (Domonkos 2013). Az internetbiztonság, a közösségi média, a mobilhasználat mind olyan téma, amely feldolgozásánál nem elég a frontális ismeretátadás, a pedagógus „hegyi beszéde”, hiszen a mai tanulóknak – a digitális generációnak – még ha kevés releváns információjuk is van, alaposan benne vannak az online világban. Érdemes ezért őket a tanulási stílusuknak megfelelően aktívan bevonni a megértési folyamatba. A korszerű tanulásszervezési eljárások alapján fontos, hogy az elsajátítandó ismereteket mindig feladatosítsuk, különféle cselekvésekbe ágyazzuk, illetve ezek fejlesszék a tanulók készségeit. Erre az egyik legalkalmasabb módszer az IKT-alapú projektpedagógia, amellyel hatékonyan feldolgozhatjuk a biztonságos internethasználattal kapcsolatos témákat. A poszteren bemutatjuk az elektronikus zaklatás jelenségét és fajtáit, továbbá szó lesz a probléma megelőzéséről, kezeléséről is, valamint olyan saját, élményalapú projektpedagógiai foglalkozásokat ismertetünk, amiket pedagógusok, ifjúságsegítők, trénerek egyaránt felhasználhatnak az internetbiztonság korszerű oktatásában.

Kulcsszavak: biztonság, internethasználat, IKT

A szerző elérhetősége: bevik99@gmail.com

gergo.fegyverneki87@gmail.com

Benkei-Kovács Balázs

KULTURÁLIS SZAKFOLYÓIRATOK TIPOLOGIZÁLÁSI LEHETŐSÉGEI A SCIMAGO ADATBÁZISA ALAPJÁN

A tudományos teljesítmény jellemzője, hogy saját belső, akadémiai szempontok szerint kialakított benchmarkok és rangsorok szerint mérik (Fábri 2016.). A tudományos szakfolyóiratok nemzetközi adatbázisa, a SCIMAGO számos indikátor mentén biztosít lehetőséget a komparatív és statisztikai vizsgálatok elkészítéséhez. Jelen kutatásban és prezentációban az adatbázisban található interdiszciplináris és szűkebb értelemben vett kultúratudományi szakfolyóiratok tematikus elemzését tűzzük ki célunk. A kutatás módszere a nyílt adatbázis adatainak másodelemzése, tematikus rendszerezése és statisztikai vizsgálata. A adatbázisból 64 olyan a szakterülethez kötődő tudományos folyóirat került azonosításra és kiválasztásra, amelyek kulturális tanulmányok ('cultural studies'), kultúrakutatás, kulturális menedzsment, kultúrapolitika, és kulturális szociológiai, kultúra gazdaságtana, kulturális menedzsment, a kulturális örökség, és nemzeti kultúrák, valamint a multikulturalitás vizsgálatának szűkebb-tágabb témaköreihez tartoznak. Az elemzés során a folyóiratok rangsorai az egyes alkategóriák mentén kerülnek bemutatásra, tudományometriai szempontok alapján. A vizsgálat és az elemzés során többek között az alábbi kérdésekre keressük a választ és a magyarázatot: Az interdiszciplináris területen belül mely szűkebb szakterülethez tartozó folyóiratok rendelkeznek a legkiemelkedőbb tudományos hatással, és mely területek azok, amelyek ebből a szempontból kevésbé meghatározóak? A lokális nemzeti kultúrákat vizsgáló szakfolyóiratok milyen tudományometriai besorolással rendelkeznek, milyen kultúrákat vizsgáló szakfolyóiratok kerültek be a nemzetközi elitbe?

Kulcsszavak: kulturális szakfolyóiratok; nemzetközi rangsorok; tudománymetria

A szerző elérhetősége: benkeikovacs.balazs@ppk.elte.hu

Benkei-Kovács Balázs – Hernádi Anna Borbála

A KULTURÁLIS INKUBÁCIÓ LEHETŐSÉGEINEK ELEMZÉSE – NEMZETKÖZI SZAKIRODALOM ÉS JÓ GYAKORLATOK ALAPJÁN

Hazánkban jelenleg az inkubációs házak között elsősorban a vállalkozói, az üzleti és a technológiai inkubáció terjedt el (Fábián, 2012). Nyugat-Európában és Észak-Amerikában a kulturális vállalkozások számára is komoly tradíciókra visszatekintő inkubációs házak működnek (Kahn, 1995. és Grodach 2011.). Ezek mellett a közelmúltban is folyamatosan nyíltak kulturális jellegű inkubációs intézmények, részben nemzetközi együttműködések és projektek keretében is, mint a dániai Koge Kulturális Központ (2013). Előadásunk elsődleges célja, hogy szakirodalmi, desk-research típusú kutatás keretében rávilágítsunk ezen kulturális inkubációs központok lokális gazdaságélénkítő szerepére, kiemelten támaszkodva Grodach (2011), Serup-Moscovic (2012), valamint Franco-Haase (2018) empirikus alapokon is nyugvó tanulmányaira. Másodsorban az elméleti háttér feldolgozása és bemutatása mellett, Serup-Moscovic (2012) tanulmányából kiindulva, valamint internetes forrásokra támaszkodva öt különböző országban működő kulturális inkubációs ház jó gyakorlatát járjuk körül: Az esetpéldák bemutatása során tágabb összefüggéseket keresünk a helyi gazdaság és társadalommal való kapcsolat mellett az inkubátorházak esetleges szociális funkcióival, valamint földrajzi elhelyezkedés sajátosságaival-adottságaival kapcsolatban is, a szaksajtó, valamint internetes források feldolgozásán keresztül.

Kulcsszavak: kulturális inkubátor ház; sikertényezők; esetpéldák

A szerző elérhetősége: baranyi@jgyphk.szte.hu

hernadi.anna.borbala@gmail.com

Beszédes Viktória

KÉPESÍTÉSI KERETRENDSZER SZERBIÁBAN - EGY ÁLLOMÁS AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ FOLYAMATÁBAN

Az Európai Képesítési Keretrendszerről szóló Ajánlás 2008-ban lépett hatályba. Az Ajánlás célja, hogy a tagországok különböző képezítései összehasonlíthatóvá és átláthatóvá váljanak, annak érdekében, hogy segítsék az élethosszig tartó tanulás megvalósulását, a felerősödő tanulási és munkaerő-piaci mobilitást és a társadalmi integrációt. A dokumentum tartalmazza a tagországokra vonatkozó ajánlott tevékenységeket, mint a nemzeti keretrendszer összekapcsolását az Európai Képesítési Keretrendszerrel, a tanulási eredmény alapú megközelítést, minőségbiztosítás végrehajtását, stb. Szerbia 2014-ben, az első kormányközi tárgyalással már hivatalosan is az Európai Unióhoz történő csatlakozás útjára lépett. Emiatt kivétel nélkül figyelembe kell vennie az uniós ajánlásokat, stratégiákat, célkitűzéseket és elvárásokat, és azok alapján meghoznia a nemzeti stratégiákat és irányítania a szakpolitikákat. Jelen kutatásom célja, hogy bemutassam, Szerbia milyen lépéseket tett annak érdekében, hogy az Európai Parlament és Tanács 2008-ban elfogadott Ajánlásának eleget tegyen, milyen képezítési keretrendszerrel rendelkezik jelenleg – 2018-ban, és milyen tevékenységeket kíván végrehajtani a hatékonyságnövelés érdekében. A releváns szakirodalmak, nemzeti és nemzetközi dokumentumok másodelemzése során átfogó képet nyújtok a szerb képezítési keretrendszer állapotáról az integrációs folyamat jelenlegi stádiumában.

Kulcsszavak: kulturális szakfolyóiratok; nemzetközi rangsorok; tudománymetria

A szerző elérhetősége: bes.viktoria@gmail.com

Boga Bálint – Boga Ilona

A DURKÓI ÖNNEVELÉS SZEREPE AZ ORVOSI HIVATÁSSZEMÉLYISÉG KIALAKULÁSÁBAN

A tizenéves fiatal orvosi szakmaválasztása anticipált identifikáción alapszik (Helembei). Az egyetemen a realitással való találkozás (tudományalkalmazás, empátia, viselkedés) ennek hatását magába foglaló identitásváltozást okoz, amelyben tetten érhető a rejtett kurrikulum paradoxona is (Molnár, Csabai, Csörsz). A folyamat a végzés után teljesedik ki, amikor az önállóság és felelősség kérdése jelentkezik. Az egyedi hivatásszemélyiség (Bagdy) kialakulása nagyrészt ekkor megy végbe a tapasztalatok informális oktató-nevelő visszahatásaként (siker, kudarc, példa, stb.), ebben azonban folytatólagosan nagy szerepe kell legyen a durkói értelemben megvalósított önnevelésnek. Az orvos önmagát is „adagolja” betegének (orvosgyógyszer, Bálint Mihály), másrészt gyakran saját belső konfliktusaival hadakozik. A bekövetkező felnőtté válás tudatos és rendszerezett önalakítást tesz lehetővé. A Durkó Mátyás által összefoglalt és továbbfejlesztett önnevelési elmélet minden elemének feldolgozása szükséges a „jó” orvos személyiségének kialakulásához, így a személyiségfejlődés bipolaritása, a civil és szakmai identitás harmóniája, nevelés-önnevelés dialektikája, az önnevelés kettős jellege, a megoldandó probléma, kétely megtalálása, többlet-gyakorlat vállalása stb. A meglevő, bár ritkán használt módszerek (pl. Bálint-csoport, bálintoidok) segíthetik az önnevelési folyamat alakulását. Mindez megteremti az öndiagnózis és a megcélzott autonóm önmodell kialakításának kívánt lehetőségét (Durkó, Kopp).

Kulcsszavak: önnevelés, hivatásszemélyiség, orvosi hivatás

A szerző elérhetősége: bboga_md@freemail.hu

Bordás István

A KISTELEPÜLÉSI KULTURÁLIS ALAPELLÁTÁS LEHETSÉGES MODELLJE EGY EURÓPAI UNIÓS PROJEKT TAPASZTALATAI ALAPJÁN

Magyarországon a több mint 1600 az 1000 fő alatti települések száma. (több mint 300 db 200 fő alatti, 665 db 200 és 500 fő közötti, 500 és 1000 fő közötti 630 db). Ezek a települések több szempontból hátrányosak. A települési erőforrásaik korlátozottak. Az önkormányzatok számos esetben nem képesek az alapellátás anyagi hátterét sem megteremteni. Igaz ez a CXL. törvény által meghatározott kulturális alapellátás elemei feltételei is. Súlyos a humán erőforrás hiány ezen a területen is. A törvényi kötelezettség teljesítése csak úgy lehetséges, ha a közösségi művelődés szakembereit most képzik ki. A kötelezően előírt középfokú képzettség (OKJ szerinti képzettség) azonban önmagában nem elegendő a hatékony és a helyi közösséget szolgáló fejlesztő munkavégzésre. A frissen kiképzett munkatársak mentorálása, szakmai segítése szükséges. Egy hátrányos helyzetű, nagyrészt 1000 fő alatti településeket tartalmazó járásban (Cigándi Járás) lebonyolított EU-s program tapasztalatai lehetséges modellül szolgálhatnak egy duális típusú képzés lebonyolítására, és az azt követő szakmai mentori rendszer kialakításra. A rendszer lényege a tanulás közben fokozatosan bevezetett munkaterhelés, majd az azt követő egyéni és csoportos mentori tevékenység. A rendszer magában foglalja a közös tudás felhasználását, a képzésbe bevontak közösségi segítő tevékenységét (egymás segítése). Továbbá fontos elem a bevont települések önkormányzatainak együttműködése is.

Kulcsszavak: kulturális alapellátás, hátrányos helyzetű járások, kistelepülési közösségi művelődés

A szerző elérhetősége: bordas@zemplenimuzsa.hu

Bozsó Renáta

A MUNKÁS-MŰVELŐDÉSTŐL A MÉDIAINTEGRÁCIÓIG AZ OTDK KÖZMŰVELŐDÉSI, ANDRAGÓGIAI ALSZEKCIÓJÁBAN SZEREPLŐ DOLGOZATOK REZÜMÉINEK TARTALOMELEMZÉSÉBŐL

A TDK mozgalom indulása időben megelőzte az intézményesített közművelődési szakemberképzést Magyarországon. Kezdetben a társadalomtudományos dolgozatokkal, majd 1973 óta pszichológiai és pedagógiai pályamunkákkal szerepelnek együtt a kultúra-, művelődéstudomány és a felnőttképzés területén született dolgozatok és szerzőik. A több névváltozást megélt szekció tovább differenciálódott 1989-ben a könyvtártudomány önálló alszekcióként való megjelenésével. Mára bizton állíthatjuk, hogy az egyik legszínesebb OTDK fordulókat a 13. szekcióban rendezik. E sokszínűség a négy alszekcióból már eleve adódik, de különösen változatos arculatát nagyban köszönheti a Népművelési, majd Közművelődési, később Andragógia elnevezés alatt futó vonalnak. Itt a tagozatokon belül az elmúlt fél évszázad során a néprajztól az ikonográfián át a művelődés-, művészet- és médiatörténeti munkákon keresztül a művelődés- és művészetszociológiai, andragógiai munkáig számos tudományterület megjelent, időbeli síkjaikkal és módszertani eszköztárukkal pedig még tovább tárgult és tárgul a horizont. Kutatásom első állomásaként az OTDT honlapján elérhető rezümé-kötetekben megjelent rövid összefoglalásokat vizsgálom aszerint, hogy mikor milyen témákban készültek, milyen módszerekkel dolgoztak a közösségi művelődés elődszakjainak számító képzések hallgatói.

Kulcsszavak: kultúráközvetítő szakemberképzés, OTDK dolgozatok, tartalomelemzés

A szerző elérhetősége: brenata@jgypk.szte.hu

Csatlósne Komáromi Katalin

MAGYAR-MAGYAR KULTÚRA KOLOZSVÁR ÉS SÁROSPATAK VONZÁSÁBAN

Az Erdélyi Magyar Közművelődési Egyesület Észak-Magyarországi Képviseleti Pontjaként 2010 óta működik A Művelődés Háza és Könyvtára Sárospatakon. Az eddigi eredmények, legfontosabb mérföldkövek, a kialakult kapcsolati háló bemutatása mellett a jövőbeni tervekről és lehetőségekről is szól az előadás. Az együttműködés intézményi és civil szervezeti háttere, kulcsszereplői, szerte ágazó tevékenységi területe egyaránt megismerhető a bemutatóból.

Kulcsszavak: kultúra, tervek

A szerző elérhetősége: csatka@vipmail.hu

Csók Cintia

SEGÍTŐ PÁLYÁK VONZÁSÁBAN

A szociológiai vizsgálatok szerint a különböző képzések társadalmi rekrutációs bázisa eltérő, és a szerényebb karrierlehetőségeket ígérő pályákra beáramolhatnak az alacsonyabb társadalmi háttérrel rendelkező hallgatók is. A Frissdiplomások 2012-adatbázis másodelemzése során feltárjuk a segítő hivatást választók társadalmi rekrutációját. A vizsgálatunk tárgyát képező nappali munkarendű alapszakok elemszáma: szociálpedagógia N=127, szociális munka N=192, pedagógia N=59 és andragógia N=184. Az elemzések során a bölcsészettudományokhoz tartozó két képzést (pedagógia és andragógia) összevontuk (N=243), így alakult ki a három segítő pályacsoportunk. A három segítő pályacsoport közül 77,3%-al a szociálpedagógusok körében a legmagasabb az első generációs diplomások aránya. A szubjektív önbesorolás alsóbb kategóriáit tekintve pedig a szociálpedagógusok körében kicsivel ugyan, de szintén magasabb azoknak az aránya, akik az átlagostól rosszabbnak (29,4%) ítélték meg a 14 éves kori családi anyagi helyzetüket. Megállapítottuk továbbá, hogy a szülő/nagyszülő szakterületi kapcsolódása mindhárom csoport esetében alacsonynak mondható, de 15,2%-al az andragógia, pedagógia szakot végzettek körében a legkevésbé jellemző. Végezetül pedig, bár mindhárom csoportban a városiak aránya domináns, de a szociálpedagógusok körében a legalacsonyabb azoknak a száma, akik Budapestről érkeztek. A kutatás második szakaszában vizsgáljuk a társadalmi háttér hatását a frissdiplomások munkaerő-piaci helyzetére.

Kulcsszavak: segítő pályák, társadalmi rekrutáció

A szerző elérhetősége: csokcintia@gmail.com

Dancsó Tünde

A FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK MÓDSZERTANI KULTÚRÁJÁNAK JELLEMZŐI

A felsőoktatási képzések fontos feladata, hogy választ adjanak a gazdasági és társadalmi igényekre, ennek érdekében azonosítsák adottságaikat (vezetés, stratégia, alkalmazottak, vevők és tárgyi erőforrások, folyamatok) és eredményeiket (alkalmazotti, vevői, társadalmi, kulcseredmények). A felsőoktatás fejlesztése érdekében kiírt pályázatok azt mutatják, hogy olyan újszerű, rugalmasan formálható kurzusszervezési megoldásokra lenne szükség, amelynek során a tanulást ösztönző tanulási környezetek létrehozására, tanulóközpontú oktatási módszerek alkalmazására kerül sor, megvalósul az IKT eszközök és programok innovatív alkalmazása, a kurzusok eredményességét interaktív módszerekkel értékeli, a követelmények tekintetbe veszik a különleges igényű, sajátos helyzetű hallgatók igényeit, elősegíti a mobilitást, a hatékonyságot szakmai együttműködések segítik, rendszeres belső és külső továbbképzésekkel biztosítja az oktatók szakmai fejlődését, bevonja a hallgatókat a képzések fejlesztésébe. Előadásunkban egy felsőoktatási intézmény módszertani kultúrájának a jellemzőit, a fenti irányelvek megvalósítása érdekében a vezetők által támogatott elméleti alapelveket és az intézményben alkalmazott jó gyakorlatokat mutatjuk be, melynek legfontosabb innovatív elemei a több éve fejlesztett mentori program, a képzésszervezési igényeket kiszolgáló blended learning, a partnerközpontú kommunikáció és a szakmai partnerek integrálódásának elősegítése.

Kulcsszavak: felsőoktatás, tanulási környezet, módszertan

A szerző elérhetősége: dancso.tunde@kodo.hu

Dávid Lajos

JÁTÉKOS GYERMEKEKTŐL JÁTSZVA TANULÓ-TANÍTÓ FELNŐTTEKIG A TELEKI MAGYAR HÁZBAN

A Teleki Magyar Házban másfél évtizede szervezünk havi rendszerességgel kézműves gyermekprogramokat és nyári táborokat. Kezdetben hivatásos kézművesek vezetésével működtek ezek a rendezvények, helyüket azonban fokozatosan olyan felnőttek vették át, akik eleinte gyermekeiket kísérve, szülőként, „ha már itt vagyunk” alapon kapcsolódtak be a programokba. Érdeklődésüket látva, külön felnőtt kézműves programokat szerveztünk számukra. Többen közülük ma már magas színvonalon kézműveskednek, tanfolyamokra járnak, tovább képezték magukat. Kézműves rendezvényeinken ma már csak elvétve – egy-egy sajátosabb szakterület esetén – kell meghívott oktató, táborvezető segítségét igénybe vennünk, mint kifejezetten felnőttek számára meghirdetett kemenceépítő táborunk alkalmával, amikor a házikenyer-sütés és sütőkemence-építés népszerűsítése céljából egy hét alatt sikerült egy hagyományos sütőkemencét felépítenünk a Teleki Magyar Ház udvarán. A közösség tagjai azóta is rendszeresen használják a kemencét, többen már tervezik saját sütőkemencéjük megépítését.

Kulcsszavak: nyári táborok, kézművesség

A szerző elérhetősége: dludovicus@gmail.com

Drabancz M. Róbert

A KÁRPÁTALJAI KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS KERETEI A MAGYAR SAJTÓNYILVÁNOSSÁGBAN 1927-1930

Előadásomban a Magyar Szemle korai számait (1927-28) vizsgálom a kárpátaljai magyar kisebbségi kérdés szempontjából. A történelmi Magyarország felbomlása, és a nemzet szétszóródása az ezeréves államiság legnagyobb katasztrófájaként került be a magyar köztudatba. A lap munkatársa (Sziklay Ferenc) arra vállalkozott, hogy a kisebbségi magyarság tíz év alatt kialakult problémáira hívja fel az olvasóközönség figyelmét. A nehézségek számbavételével, valamint az utódállam (Csehszlovákia) nemzeti homogenizációra törekvő agresszív politikájának bemutatásával a szerző kritikáját adja a két világháború közötti időszak kisebbségvédelmének, ezzel teremtve meg a jogalapot a trianoni szerződések felülvizsgálatára. A lap kisebbségi témáinak elemzésével pontos képet kaphatunk a 1920-as évek politikai elitjének gondolkodásáról, valamint a kisebbségbe került magyarság kulturális állapotáról. A szövegből egyértelműen kiolvasható az az igény, hogy a nemzet új konstrukciójában a kultúrához való hozzáférés legyen a nemzeti identitás megőrzésének alapvető feltétele. Előadásomban a hagyományos esztétörténeti megközelítés mellett alkalmazom a politikai szövegek összefüggésének és fogalmi struktúráinak pragmatikai elemzését. A használt módszerek segítségével feltárom azokat a szimbólumokat és ikonikus (spirituális) tereket, melyekben a korszak szereplői megjelenítették a „elképzelt nemzet” egységét, valamint megalkották a patrióta gyökerű nemzetnevelés eszményét.

Kulcsszavak: magyar nemzeti kisebbség, sajtónyilvánosság, identitáspolitika

A szerző elérhetősége: drabancz.robert@nye.hu

Drabancz M. Róbert – Mészáros Szilárd

MOZGÓKÉP ÉS TANULÁS. A KULTÚRAKÖZVETÍTÉS ÚJ KONSTRUKCIÓJA A MŰVÉSZ MOZIK TÜKRÉBEN

A mozi elterjedése jelentette a 20. század első felének legnagyobb technológiai változását, mely jelentős vitákat indított el már saját korában is. A disputák a tömegfilm és a művészfilm jellege körül csúcsosodtak ki, valamint a technika és a gépesítés hatását vizsgálták a kor emberére. Néhány évtized alatt a mozi kialakította saját műfajait és intézményeit, így vált az emberek mindennapjainak részévé. A szórakoztatóipar részét alkotó mozgóképek fejlődése jól példázza azt a folyamatot, amelynek során kialakul, hogy egy médium milyen technikai feltételek mellett milyen tartalmakat közvetít majd, és a folyamat eredményeként milyen módon változtatja meg a szórakozás új formáin keresztül a közönség ízlését. Az elmúlt évszázadban a film világának szereplői folyamatos kísérletezéssel kialakították a mozi kereteit, mely szerint a mozifilm alkalmas a valóság érzetét kelteni, és az illúzió fenntartásához hozzájárul az, hogy a filmeket nagy képernyőre vetítik, témájukat pedig mindenki számára ismerős helyzetekből merítik. Előadásunkban arra vállalkozunk, hogy a modern világ kulturális életét uraló mozgóképet - akár művészeti formaként fogjuk fel, akár technológiai innovációként írjuk le -, jelenkorunk kultúraközvetítésének gyakorlatában helyezzük el. A nyíregyházi Krúdy Gyula Art mozi műsorának elemzésével egy új modell keretét rajzoljuk fel. Lényegében rámutatunk arra, hogy napjaink kulturális univerzumában a kereskedelmi jellegű előadások, valamint a „művészfilmek” vetítése egymást kiegészítő folyamatként oldható meg, amennyiben a kulturális eszköztár egészét használjuk és a kultúraközvetítés folyamán lemondunk a kultúra fogalmának klasszikus megközelítéséről. Értelmezésünkben az előadás legfontosabb hozadéka az, hogy a hatékony közösségi művelődés alapjává a széles spektrumú kulturális kínálatot adó, és a legmodernebb technológiát használó mozik váltak napjainkban.

Kulcsszavak: kulturális fogyasztás, kulturális tanulás, közösségsszervezés

A szerző elérhetősége: drabancz.robert@nye.hu

Engler Ágnes

EGYETEMISTA FIATALOK KARRIERTERVEI

Az előadás az egyetemista fiatalok jövőterveivel foglalkozik, különös tekintettel a karrierelképzelésekre. Az előadás alapját képező országos kérdőíves vizsgálat 2017-ben zajlott, összesen 11 egyetemen, 1500 fő részvételével. Az eredmények szerint a fiatalok tudatosan tervezik jövőjüket, választott szakmájukban, jellemzően itthon kívánnak elhelyezkedni. Karrierterveiket és egyéb terveiket felelősségteljesen gondolják át, az adott társadalmi és gazdasági helyzetet figyelembe véve.

Kulcsszavak: felsőoktatás, tanulási környezet, módszertan

A szerző elérhetősége: engler.agnes@arts.unideb.hu

Erdei Gábor

KÖZÖSSÉGEK AZ ÉRMELLÉKEN

A magyar-román határon fekvő történeti-földrajzi Érmelléket a trianoni határ kettévágta, ennek következtében a terület kb. 20%-a maradt Magyarországon, míg a többi Romániához került. Az általunk vizsgált hazai rész így közel 100 éve periférikus helyzetbe került, melynek negatív hatásai (fogyatkozó, öregedő népesség; gyengülő gazdaság, hagyományos közösségek eltűnése) a rendszerváltozást követően felerősödtek. Egy a térség hat hazai településére (Bagamér, Álmosd, Kokad, Létavértes, Pocsaj, Esztár) irányuló közösségi feltárás jellegű alapfelmérését 2016 második felében végeztük az ott élő felnőtt lakosság körében. A kutatás eredményei később megvalósítandó közösségfejlesztési, felnőttképzési fejlesztési projektekhez nyújthatnak alapinformációkat. A 19 kérdést tartalmazó felmérés kérdőíves formában valósult meg és 824 értékelhető választ kaptunk. A kvantitatív vizsgálat olyan nagyobb egységeket érintett felszínesebben, amelyek a településeken élők minden napját meghatározzák, befolyásolják: kötődés a településhez; fejlettség és elmaradottság; kulturális és közösségi tevékenységek értékelése, munkahelyi lehetőségek. Bár a vizsgált települések eltérő népességszámuk miatt is számottevő különbségeket is mutatnak egymáshoz viszonyítva, azonban a főbb jellemzőkben hasonlóak. Miközben elsősorban a termőföldhöz való viszony jelentős gazdasági különbségeket generált az elmúlt évtizedekben, tovább él egy poszt-szocialista világ is (pl. a többség az államtól [önkormányzattól] várja a munkahelyek létrehozását). A negatívumok mellett leírhatóak olyan aktív közösségteremtő és fejlesztő csoportok is, amelyek a települések katalizátorai is egyben: jellemzően a civil szervezetek és az egyházi közösségek tartoznak ide és kaptak pozitív értékelést a válaszadóktól.

Kulcsszavak: érmellék, hátrányos helyzet, közösségfejlesztés, közösségi feltárás

A szerző elérhetősége: erdei.gabor2@gmail.com

Fenyő Imre

A LABDARÚGÓ AKADÉMIÁK KORTÁRS POLITIKAI ERŐTÉRBEN

A labdarúgó akadémiák a fiatalok képzésére irányuló hazai intézményrendszer legújabb elemei. A labdarúgó akadémiák célkitűzésük és vállalásuk szerint az utánpótlás korú (azaz a labdarúgás esetében 21 év alatti) fiatalok számára nyújtanak nevelést, szakmai képzést és egyéb szolgáltatásokat, így kollégiumi elhelyezést és ellátást. Az akadémiák így a gyermekkorú ellátottaktól a fiatal felnőtt korosztályig karolják fel a tehetségeket és igyekeznek őket karrierhez, vagy sikeres civil élethez segíteni. Azonban funkcióikat a labdarúgó akadémiák meglehetősen kétséges mértékben, a finanszírozási oldalon befektetett hatalmas összegekhez mérten kevésbé észrevehetően teljesítik. Nem is csoda, hogy a szakmai viták mellett nagyon markáns gazdasági és politikai véleménykülönbségek jelennek meg az akadémiák elemzésével foglalkozó írásokban. Előadásunkban arra vállalkozunk, hogy felmutassuk a vitában megjelenő politikai állításokat, hogy felrajzoljuk a politikailag is meghatározott, szakmai érveket nem minden esetben tartalmazó diskurzust. Ehhez összeállítottunk egy adatbázist a közelmúlt akadémiákkal foglalkozó írásaiból, és ezek tartalomelemzése során politikai szempontból különítettük el és értékeltük a megjelenő véleményeket. Eredményeink egyértelműen bemutatják, mennyire átpolitizált az akadémiákat övező diskurzus, és igyekszünk megválaszolni a kérdést: ez előny vagy hátrány a működésükre nézve.

Kulcsszavak: labdarúgás, akadémia, előny-hátrány, politika

A szerző elérhetősége: fenyoimre@unideb.com

Fintor Gábor – Szabó József

EGÉSZSÉGMAGATARTÁSI SZOKÁSOK VIZSGÁLATA EGY HÁTRÁNYOS HELYZETŰ RÉGIÓ ISKOLÁIBAN

Kutatásunk célja, hogy feltérképezzük az észak-alföldi régió felső tagozatos tanulóinak egészségmagatartási szokásait a mindennapos tanórai testnevelés bevezetésének időszakában. Az önkitöltős kérdőívet 2016. januárja és márciusa között töltötték ki pedagógusok jelenlétében a tanulók (N=1153). A kutatás mintavételi kerete az észak-alföldi régióba tartozó három megye minden olyan intézményét jelentette, amely az általános iskola felső tagozatos osztályait iskolai képzésben működteti. A minta az adott régióra vonatkozóan megyei, településtípus szintű és diákszám alapján is reprezentatívnak tekinthető. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a fiúk magasabb arányban jellemzik magukat kitűnő egészségi állapotúnak a lányokkal szemben. Az egészségi állapot leggyakoribb problémájaként az idegesség, fáradékonyság jelentkezik a tanulók körében, a lányok minden területen jelentősebb problémákat jeleznek saját állapotukról. Megállapítható, hogy a fiúk elégedettebbek magukkal, jobban elfogadják külső megjelenésüket. Az egészségvédő magatartási tényezők közül a reggelizésre vonatkozóan hétvégén magas, hétköznap igen alacsony értékeket kaptunk. A minta kevesebb, mint fele reggelizik naponta, és aggodalomra ad okot az is, hogy a gyümölcs- és zöldségfogyasztás is egyre kevesebb az életkor emelkedésével. Azonban a sportolás védőfaktornak bizonyult kutatásunkban az általános iskolások körében.

Kulcsszavak: egészségmagatartás, általános iskolások

A szerző elérhetősége: fintor.gabor@gmail.com

Fodor Emőke – Balla Imola

MEZŐSÉGI FESZTIVÁL-HAGYOMÁNYŐRZÉS AZ UTOLSÓ ÓRÁBAN

A szamosújvári Téka Alapítvány, melynek alapító tagjai és magja a helyi néptáncscsoport, elsődleges céljának tűzte ki, már 1993-as alapításakor a népi kultúra továbbadását a következő generációk számára.

Nemcsak gazdaságilag, oktatás és infrastruktúra terén elmaradott tájegység Mezőség, hanem a népi kultúra eltűnése sem zajlott olyan gyorsan, mint más vidéken. Kallós Zoltán irányította a figyelmet a tájegységre, ennek meglevő értékeire, ő volt a Mezőségi Fesztivál indulásakor az irányt mutatónk is.

Fesztiválunk célja:

- megismerni, szakmailag rögzíteni és népszerűsíteni a Kis-Szamos mente, Tóvidék és Belső Mezőség még élő népi kultúrájának értékeit
- találkozási lehetőséget biztosítani a különböző falvakban élő népi értékhordozók számára
- lehetőséget biztosítani arra, hogy mint a színpadon, mint a közönséggel levő közvetlen kapcsolat által bemutassák, és átadják tudásuk tartalmát, annak szellemiségét és érzelmi jelentőségét
- a résztvevő fiatalok számára élő és alkotó valósággént mutatni be azt, amit táncházakban, tánckörökön elsajátítanak

Célközösség: Mezőségi falvak adat közlői (magyar, román, cigány) és zenészei, illetve erdélyi és külföldi néptánc iránt érdeklődő szakemberek, táncházak

1997-ben induló 2 napos rendezvény, melynek két estéjén egy helyi vendéglőben bemutatkoznak az adatközlő táncosok, majd táncház követi.

Az évek során számos átalakuláson ment át a rendezvény, partnereket vontunk be a szervezésbe, számos kísérőrendezvényt is megvalósítottunk. Előadásunkban ezt mutatjuk be.

Kulcsszavak: hagyományőrzés, fesztivál, találkozási lehetőség

A szerző elérhetősége: fodor_emoke@yahoo.com

imola@teka.ro

Fülöp Tamás

A CSALÁDTÖRTÉNET KUTATÁS, MINT AZ IDŐSKORI MŰVELŐDÉS ÉS KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS EGYIK LEHETSÉGES MÓDJA

A családtörténet kutatás egyre nagyobb népszerűségnek örvend az idősebb generációk körében. Ez a komoly szellemi kihívásokat támasztó szabadidős tevékenység az időskori művelődés és közösségteremtés fontos eszköze lehet. A személyes múlt forrásainak feltárásával, illetve a kutatómódszertani eszközök és a digitális világ megismerésével kapcsolatos kihívások a művelődés és kultúrákövetítés szempontjából teremtenek lehetőséget az aktív és hasznos időtöltésre, míg a család történetének kutatásával kapcsolatos eredmények, valamint azok megosztása a közösségteremtés és közösségszervezés számára nyújtanak lehetőséget, mind a civil társadalom, mind a közművelődési és közgyűjteményi intézményhálózat tevékenységét inspirálva.

Kulcsszavak: családtörténet kutatás, időskori művelődés, közösségszervezés, közgyűjtemények

A szerző elérhetősége: fulop.tamas@pk.uni-neumann.hu

Gabóda Béla

A KISEBBSÉGEK ANYANYELVŰ OKTATÁSÁNAK HELYZETE ÉS PROBLÉMÁI UKRAJNÁBAN (AZ UKRAJNAI OKTATÁSPOLITIKA A NYELVI ASSZIMILÁCIÓ SZOLGÁLATÁBAN)

2017. szeptember 5-én szavazták meg az új ukrainai oktatási törvényt. Ez elsősorban az orosz kisebbség ellen szól, de ez által automatikusan érinti a kárpátaljai magyarságot is. Kijev szerint a kisebbségek nem tudnak megfelelő szinten ukránul, így a módosítás értelmében az 1-4. osztály elvégzése után a gyerekeknek fokozatosan át kell állniuk az ukrán nyelven folyó tanulásra, ez hátrányosan érinti többek között a magyar nyelvű oktatást is. Az új oktatási törvényben több előremutató lépés van, a jogszabály 7. cikkelye viszont "időzített bomba" az ukrainai kisebbségek száma. Ez a cikkely sérti magát az alkotmányt is, az ország nemzetközi kötelezettségeit, a nemzeti kisebbségről szóló törvényt, de még a nyelvpolitika alapjairól szóló jogszabályt is. A törvény rendkívüli nemzetközi felháborodást váltott ki, tekintettel arra, hogy Ukrajna lakossága vegyes, területén az orosz ajkúakon kívül hivatalosan, a legutóbbi népszámlálás alapján 150 ezer magyar, 400 ezer román, 140 ezer lengyel, 200 ezer bolgár anyanyelvű személy, valamint számos más nemzetiség él. A jelentékeny létszám ellenére az új jogszabály végül elfogadott szövegét nem egyeztettek a nemzeti kisebbségek képviselőivel, holott az anyanyelvi oktatás felszámolása a nemzeti kisebbségek teljes asszimilációjához vezethet. A diplomáciai "vihart" kiváltott törvény végül a Velencei Bizottság is vizsgálta. A Bizottság kimondja, hogy a megfelelő megoldás az lenne, ha a kifogásolt 7. cikket felváltanák egy kiegyensúlyozottabb és világosabban megfogalmazott normaszöveggel. Kijev jelenlegi álláspontja viszont az, hogy a Velencei Bizottság ajánlásainak végrehajtásához nem szükséges a 7. cikkely módosítása, mivel a testület elismerte, hogy az pusztán egy keretjogszabály. Az oktatás nyelvét a később elkészülő, középfokú oktatásról szóló törvényben szándékoznak részletesen szabályozni. Az időközben megjelent törvénytervezet a középfokú oktatásról viszont nem orvosolja a problémás kérdést, hanem ezzel ellentétben még bonyolultabbá és még elfogadhatatlanabbá teszi a nemzetiségek számára Ukrajnában. Ukrajnában a 2017-2017-es tanévben a 15020 ukrán tannyelvű iskola mellett 581 orosz, 75 román, 71 magyar, 5 lengyel, 3 moldáv tannyelvű iskola működik, illetve 619 két- vagy háromnyelvű (ukrán-orosz, ukrán-magyar, ukrán-román, stb.) iskola.

Kulcsszavak: kisebbségek, kisebbségi oktatási rendszer, oktatáspolitikai, nyelvi asszimiláció, oktatási törvény

A szerző elérhetősége: gaboda62@gmail.com

Gabóda Éva

AZ ÓVODAI NEVELÉS JELENE ÉS TÁVLATAI KÁRPÁTALJÁN (UKRAJNÁBAN)

Ukrajnában az iskoláskor előtti nevelésnek a következő típusai találhatók meg: bölcsőde, óvoda, bölcsőde-óvoda, kompenzáló vagy elemi típusú családi, sétáltató iskoláskor előtti intézmények rövid idejű, nappali, egész napos gyermekellátással, valamint bentlakásos típusú óvodák, gyermekotthonok stb. Sajnos a megyében az óvodai-bölcsődei nevelés kérdése nem problémamentes. Elsősorban az okoz problémát, hogy nem tud annyi gyerek óvodába járni, mint amennyi kívánatos lenne. Célszerű viszont az 5. életévét betöltő gyermeket egy évre óvodai nevelésben részesíteni. Erre azért van szükség, hogy a gyermek megszokja a közösséget, felkészüljön az iskolai életre egy szabadabb, a családi légkörhöz és helyzethez legközelebb álló intézményben. Fontos az egyéves óvodai képzés azért is, hogy a nevelő és az óvoda ápolónője, gyermekorvosa megfigyelései alapján szűrjék ki a nem iskolaéretteket, akik így lelki törés nélkül egy pótváz felkészítés után kerülnének iskolába. Kevesebb lenne az osztályismétlő, az írást és olvasást nehezen elsajátító kisdíák. Ez csak akkor valósulhat meg, ha magyar nyelvű oktatásunk már olyan szintű autonómiával rendelkezik, amely kötelezővé teheti az egyéves iskolai felkészítőt. Ennek pedig meg kell teremteni a jogi, anyagi és tárgyi feltételeit, vagyis, hogy a család anyagi és szociális helyzetének megfelelően dotálják államilag az óvodai ellátást, hogy az mindenki számára elérhető legyen. Ennek értelmében szükséges, hogy minden magyarok által is lakott településen legyen megfelelő intézmény. Tekintettel a gazdaság mai helyzetére, ettől az állapottól még nagyon messze vagyunk, hiszen a felsoroltak közül egyik feltételt sem tudjuk biztosítani. Ám az ügyért tudunk tenni a szülők körében végzett felvilágosítással, magyar óvodai csoportok nyitásával szorgalmazásával, önálló magyar bázisóvodák létesítésével. Különösen fontos az egyéves óvodai nevelés anyanyelven a városokban, hiszen a sikeres iskolai oktatás egyik alapvető feltétele, hogy a gyermek szabadon tudja használni az oktatás nyelvét, mert a nyelv nemcsak az érintkezés, hanem elsősorban a gondolkodás eszköze. Az óvodai nevelésről szóló rendelet kimondja, hogy a szülők kérésére bárhol nyithatók ilyen csoportok, a kérdés mégsem oldható meg konfliktusok nélkül. Minden egyes új csoport indításánál egy más nyelvű óvodai nevelői állás szűnik meg, így ez természetes ellenállást vált ki az ott dolgozókból. Egy új csoport nyitása sokszor attól függ, hogy mennyire elszántak a kezdeményezők, és mennyi toleranciával rendelkeznek az ügyet kezelő szervek, az óvodavezetés, a kollektíva. A leendő iskolások előkészítésénél fontos az a légkör, amely az óvodában uralkodik, hiszen ez határozza meg a gyermek fejlődését. "A mai napig Kárpátalján a magyar óvodai csoportokban is az ukrán nevelési-oktatási program szerint dolgoznak az óvónők. Az ukrán program még 1986-ban jelent meg, s teljesen elavultnak tekinthető. Eddig sem felelt meg a magyar óvodák számára, mert a játékok, mondókák, versek, mesék ajánlott szövege nem a magyar népköltészetből, hagyományokból fakadt, hanem számunkra teljesen idegen orosz vagy ukrán hagyományokon épült.

Az ukrán program kötelező foglalkozásokat ír elő. A múltban a foglalkozások úgy zajlottak, mint az iskolai órák. De az óvodás nem iskolás, vele nem lehet, illetve nem szabad úgy tanulni, mint az iskolásokkal... Sokkal gyorsabban érünk el célt, ha iskolásjellegű tanulás helyett vidám, játékos formában fejlesztjük, neveljük a gyermeket." Az óvodai nevelésnek csak úgy van értelme, ha az nem másolja az iskolát, hanem hagyja szabadon játszani, élni a gyereket. Ez pedig akkor valósul meg, ha óvónőink alternatív programok alapján dolgozhatnak. Ennek megvalósítása főleg az óvónők kezdeményezőképességén múlik, hiszen a törvény, valamint a rendelet ezt nem ellenzi. Az új oktatási séma szerint az óvodai nevelés a gyerek hatéves koráig tart, Kárpátalján 86 magyar tannyelvű óvoda működik.

Kulcsszavak: óvodai nevelés, kisebbségi óvodai rendszer, az óvodai nevelés tannyelve, óvodaprogram 2018-2018.

A szerző elérhetősége: kgabeva@gmail.com

Gabri Rudolf – Gabri Kornélia – Lakatos Denisza

A NAGYKAPOSI MAGYAR KÖZÖSSÉGI HÁZ SZEREPE AZ UNG-VIDÉKI MAGYARSÁG ÉLETÉBEN

Nagykapos az egyetlen városi rangon lévő település, melyen az utolsó szlovákiai népszámláláskor nőtt lélekszámban és százalékos arányban is a magyarság létszáma. Ebben az ott működő magyar ház tevékenysége meghatározó. Ezt mutatja be az előadás.

Kulcsszavak: magyar ház, népszámlálás

A szerző elérhetősége: gabri.rudolf@centrum.sk

Hangya Dóra

„...A NEM TUDOM, HOGYAN BÁNJAK VELE CSAPDÁJA”

FELNŐTTKÉPZÉSI ENGEDÉLLEL RENDELKEZŐ INTÉZMÉNYEK GYAKORLATA AZ EGYENLŐ ESÉLYŰ HOZZÁFÉRÉS TÁRGYÁBAN

A KJM Alapítvány 2016. évi Phd pályázatának köszönhetően félig strukturált kérdőíves lekérdezés keretében vizsgáltam az engedéllyel rendelkező felnőttképzési intézmények gyakorlatát a fogyatékossgal élő felnőttek képzéseikhez történő egyenlő esélyű hozzáféréseinek biztosításával kapcsolatban 2016-ban. A „Semmit rólunk, nélkülünk”- elv alapján a kutatásba bevontam a fogyatékossgal élő személyek hazai érdekvédelmét ellátó országos szervezeteket is (MVGYOSZ, MEOSZ, SINOSZ). Az engedéllyel rendelkező felnőttképzési intézmények esetében a teljes alapsokaság 1278 intézményt jelentett. A beérkezett kérdőívek száma 136 db, a teljes alapsokaság 11%-a. Az eredmények alapján megállapítható, hogy a válaszadó felnőttképzési intézmények 51%-a számára nem egyértelmű, hogy a felnőttképzés jelenlegi törvényi szabályozása kit tekint fogyatékossgal élő felnőttek. A válaszok alapján láthatjuk, hogy a 393/2013 (XI.12.) Korm. rendeletben előírt feltételek nehézséget jelentenek. Az intézmények 90%-a egyetért azzal, hogy munkatársaik számára szükséges volna olyan továbbképzés biztosítása, ahol információt kaphatnak arról hogyan tudják biztosítani az akadálymentes hozzáférést képzéseikhez, 95%-uk azzal, hogy egy ilyen képzés a felnőttképzési szakértők számára is szükséges volna. 93%-uk szerint fontos szerepet tudnak vállalni a fogyatékossgal élő személyek sikeres társadalmi (re)integrációjának érdekében, míg az intézmények 90%-a úgy gondolja, hogy kell is szerepet vállalnia. Az országos érdekvédelmi szervezetek szerint pedig nem megfelelő a 393/2013. (XI. 12.) Korm. rendeletben található 2. számú melléklet, módosítást, változtatásokat igényel.

Kulcsszavak: fogyatékossg, inkluzív felnőttképzés, felnőttképzési engedély, egyenlő esélyű hozzáférés

A szerző elérhetősége: hangyadora@gmail.com

Hangya Dóra

„KÖZÖLTE, HOGY NEKI NINCS EREJE, TÜRELME KÜLÖN ELMAGYARÁZNI MINDENT NEKEM, AKI NEM HALL JÓL.”

SIKET ÉS NAGYOTHALLÓ SZEMÉLYEK RÉSZVÉTELE AZ ISKOLARENDSZEREN KÍVÜLI FELNŐTTKÉPZÉSBEN

Az ÚNKP 2017/2018. évi pályázata keretében a "Semmit rólatok, nélkületek" Fogyatékosággal élő személyek iskolarendszeren kívüli felnőttképzéshez való egyenlő esélyű hozzáféréseinek vizsgálata" c. kutatásban vizsgálom a fogyatékosággal élő felnőttek iskolarendszeren kívüli felnőttképzéshez történő egyenlő esélyű hozzáféréseinek tapasztalatait. A kutatásom célja megismerni, hogy a fogyatékosággal élő személyek milyen tapasztalatokkal rendelkeznek az iskolarendszeren kívüli felnőttképzéshez történő egyenlő esélyű hozzáféréssel kapcsolatban, hogyan vélekednek az akadálymentes felnőttkori tanulási lehetőségekről és ezzel összefüggésben a munkavállalási esélyekről. A kutatás mintáját a 393/2013 sz. Korm. rendelet 2. sz. mellékletében megnevezett fogyatékosági csoportok érdekvédelmét ellátó szervezetek tagjai alkotják (MVGYSZ, MEOSZ, SINOSZ). Fontosnak tartottam, hogy a kutatás participatív módon valósuljon meg, figyelembe véve az érintett személyek tapasztalatát, elképzeléseit, a kutatás lebonyolítására vonatkozó feltételeit. Kutatás módszere primer adatgyűjtés, félig strukturált kérdőíves lekérdezés. A kutatás tekintetében módszertani innovációnak tekinthető, hogy a célcsoport lekérdezését számukra akadálymentes módon valósítom meg. Az absztrakt megírásának időpontjában a siket és nagyothalló személyek válaszadási aránya a legmagasabb (462 fő), így előadásomban néhány rész-adatot a hallássérült személyek által adott válaszok alapján mutatok be. A 462 fő hallássérült kitöltő közül 24% egy alkalommal, míg 39% több alkalommal vett már részt iskolarendszeren kívüli felnőttképzésben.

Kulcsszavak: siket és nagyothalló személyek, inkluzív felnőttképzés, egyenlő esélyű hozzáférés

A szerző elérhetősége: hangyadora@gmail.com

Hegyi-Halmos Nóra – Üröginé Ács Anikó

TANULÁSI PLATFORMOK, TANULÓI KÖZÖSSÉGEK A FELSŐOKTATÁSBAN

Napjainkban az új informatikai innovációk, az internet és a digitális technológia egyre markánsabban jelenik meg az oktatási és tanulási platformokon. A technológia fejlődése a társadalmi folyamatokra is hatással van, többek között befolyásolja a kommunikációnkat, az információ szerzési szokásainkat, a szabadidőnk eltöltését és tanulási szokásainkat is. Az internet a társadalmi lét meghatározó színtere, egyfajta szerves tanulási környezetté válik, a hálózatalapú tanulás során elektronikus eszközökkel támogatott információ csere zajlik. A tudásösszetevők ebben a rendszerben sokkal szétszórta, decentralizáltabb formában találhatók meg, ugyanakkor az elektronikus tanulási környezet azonnali és közvetlen kommunikációt tesz lehetővé a diákok és az oktatók között, támogatja a kooperatív tanulást, a virtuális tanuló közösségek létrejöttét. Kutatásunkban felmérjük, hogy az egyetemi oktatók és hallgatók milyen online tanulási platformokat, milyen tartalmakat, milyen funkciókat használnak az elektronikus tanulási környezetben, valamint célunk, hogy megvizsgáljuk hogyan lehet hatékonyabbá, élményszerűbbé tenni ezen platformok használatával támogatott tanulást. Kutatásunk egyúttal azt is meg kívánja vizsgálni, hogy észlelhetőek-e generációs különbségek a hallgatók, illetve az oktatók között az online platformok használatát illetően. A hallgatói oldal vizsgálatát online és offline kérdőíves módszerrel tervezzük az ELTE, a BME, illetve az Óbudai Egyetem hallgatóinak bevonásával, míg az oktatói vélemények vizsgálatára fókuszcsoporthoz interjú keretében kerül sor a fenti egyetemek oktatói körében.

Kulcsszavak: Online tanulási platform, közösségi tanulás, felsőoktatás

A szerző elérhetősége: hegyi.halmos@ppk.elte.hu

acs.aniko@ppk.elte.hu

Herczegh Judit

A TROLLING JELENSÉG KULTURÁLIS HATÁSMECHANIZMUSAI AZ INFORMÁCIÓS TÁRSADALOMBAN

Előadásunkban célunk a kulturális kommunikáció alakulásának nyomon követése az internet és számítógép által meghatározott közeg tükrében, hiszen úgy gondoljuk, hogy ezen eszközök az egyéni szocializáció részét képezik. A család az elsődleges, az iskola pedig a másodlagos szocializációs szintér, így az információs társadalmat tekintjük a harmadik szocializációs közegnek, amelynek nagy előnye - különösen a mostani fiatalok számára - hogy míg az iskola csak tanuló éveink alatt közvetít mintákat és értékeket, addig az információs társadalom a családhoz hasonlóan egy élethosszig tartó formálódást biztosít (Herczegh 2014). A közösségi hálózatok a kommunikáció és információ áramlás terei, amelyek nem csupán szocializációs szempontból látnak el tanulási és kultúra közvetítő funkciókat. Danah M. Boyd, Nicole B. Ellison 2007-es *Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship* c. munkájukban három kritériummal határozzák meg a közösségi hálózatokat: lehetővé teszi az egyéneknek hogy (1) nyilvános vagy félig nyilvános szakosított oldalt hozzanak létre egy behatárolt rendszerben, (2) összekösse azokkal a felhasználókkal, akikkel kapcsolatban vannak (3) megnézheessék és áttekinthessék kapcsolataikat és mások kapcsolatait a rendszerben (Boyd-Ellison 2007). Az online közeg is életre hívta a maga viselkedési és kommunikációs etikettjét, amely azonban csupán követendő példaként van jelen. Az online felületek elsődleges kommunikációs funkciója arctalanságából adódóan sokszor nem a szocializációs normáknak megfelelően teljesül, különösen hangsúlyosan van jelen ez a jelenség a közösségi média oldalain. A trolling komoly veszélyforrás az online közösségi terek működésében és funkcióinak fenntartásában.

Kulcsszavak: troll, kommunikáció, iskola, online közeg

A szerző elérhetősége: herczeghjudit@gmail.com

Hermann Attila

A HAJDÚ-BIHAR MEGYEI BÁBFÓRUM 15 ÉVÉBŐL

A Hajdú-Bihar megyei Bábfórum főszervezője mindig a megyei közművelődési szervezetei (2007-ig a Kölcsey Ferenc Megyei Közművelődési Intézet, 2008-2013-ig a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központ - azaz a Méliusz Központ -, 2013-2017-ig a Nemzeti Művelődési Intézet, majd a NMI Művelődési Intézet Nonprofit Közhasznú Kft.) voltak, amelyek örömmel végezték ezt a törvény által előírt feladatot. Állandó társrendezők voltak a Szín-Báb Egyesület és a 2002-től a rendezvény házigazdájául is szolgáló Vojtina Bábszínház. 2003-2005 között társrendezőként vett részt a rendezvényen a Blattner Géza Alapítvány a Báb kultúráért. A partnerekkel közösen, évente szerveztünk a csoportvezetőknek „Folyamatos gyakorlatorientált műhelymunkát”, ahol a bábjáték, a drámajáték és az animáció segítségével a résztvevők megismerkedhettek a bábszínház kulisszatitkaival. Ezek a műhelymunka-alkalmak egyben felkészülést is adtak a Hajdú-Bihar megyei Bábfórumra és a Szín-Báb Karácsonyra, ahol leginkább betlehemes játékokat adtak elő a csoportok.

Hajdú-Bihar megyében komoly hagyománya van az amatőr bábjátszásnak, több óvoda és iskola is rendelkezik bábcsoporttal, amelyek leginkább csak saját közösségeik előtt, óvodáikban, iskoláikban lépnek fel. A fórum bemutatkozási alkalmat ad a megyében dolgozó amatőr - leginkább gyermek- és ifjúsági - bábcsoportoknak egy igazi bábszínházban, ahol szakemberek előtt immár nem csak a saját közösségüknek játszhatnak, valamint kicserélhetik a tapasztalataikat más csoportokkal. Mivel ez az egyetlen minősítő fórum is a megyében, ezért a csoportok részére minősülési és továbbjutási lehetőséget is biztosít. Egyedül a műsoridőt maximálták 20 percben a szervezők. Bármilyen bábos technikával lehet nevezni, a fórum nyitottságát mutatja, hogy felnőtt csoportok számára is lehetőséget ad a bemutatkozásra. Ennek ellenére a bemutatkozó csoportok 95%-a gyermekkorosztályból került ki (4-14 éves korig). Az előadásokat minden alkalommal három fős szakmai zsűri értékeli, aki dönt a minősítésekről (arany, ezüst, bronz), és kiválasztja a fórumon résztvevő iskolás csoportok közül azt a legjobbnak ítélt produkciót, amely meghívást kaphat Egerbe a Gyermekbábosok Országos Fesztiváljára.

A Nemzeti Művelődési Intézet 2016 év végén a Magyar Bábjátékos Szövetséggel együttműködve 60 órás „Bábcsoportvezetői alapismeretek I.” képzést indított országosan négy megyében, köztük Hajdú-Bihar megyében is. A tanfolyam a TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0032 és a TÁMOP-3.2.3-08/1-2009-0014 projektek fenntartási keretében valósult meg 20 fő részvételével. A Nemzeti Művelődési Intézet „Bűvös Bábos” projektjének köszönhetően, a képzésen részt vett Gali Valéria 2016 márciusában új csoportot hozott létre Püspökladányban, a Bábkomákat. Láposi Terka mentorálásával, a közösen választott, *A szegény ember és a kicsi ördög* című székely népmesét nagy sikerrel mutatták be Békéscsabán.

Megyénk 2018-ban is részt vehet a „Bűvös Bábos” projektben, amelynek köszönhetően Álmosdon alakul új csoport Szilasi Zsanett vezetésével.

Kulcsszavak: bábfórum, bábműsor

A szerző elérhetősége: hermann.attila@nminktf.hu

Horváth Ágnes

AZ IFJÚSÁGSEGÍTŐ KÉPZÉS TAPASZTALATAINAK ALKALMAZÁSA AZ IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉGSZERVEZŐK KÉPZÉSÉNÉL

A szerző több mint tíz éven át aktív résztvevője és fejlesztője volt az ifjúságsegítő felsőfokú szakképzésnek és egyik kidolgozója a szociális és ifjúsági munka felsőoktatási szakképzés képzési és kimeneti követelményeinek. A felhalmozott tapasztalatok összegzése és rendszerezése fontos adalék lehet a közösségszervezés BA szak ifjúsági közösségszervezés szakirányának oktatásánál. Az előadás a szakképzés és a BA szintű képzés tartalmi hasonlóságainak és különbözőségeinek elemzésén túlmenően részletesen tárgyalja a képzés komplexitását, e komplexitás előnyeit és hátrányait. A komplexitás vizsgálata mind elméleti mind gyakorlati szempontból érdekes lehet, hiszen ráirányítja a figyelmet a közösségi lét és tevékenység sokszínűségére, a beavatkozás és fejlesztés különböző módszereinek alkalmazására. Az elemzés kitér a gyakorlati szakemberek bevonásának lehetőségeire, valamint a szakmai gyakorlat tanulságaira. A szerző meggyőződése, hogy az ifjúságsegítő képzésben szerzett tapasztalatok megfeleltethetők a magasabb szinten megvalósuló képzés elvárásainak, s jól szolgálhatják a leendő ifjúsági közösségszervezők szakmai felkészítését.

Kulcsszavak: ifjúságsegítés, komplexitás, gyakorlati szakemberek bevonása

A szerző elérhetősége: horvath.agnes@pk.uni-neumann.hu

Horváth Zoltán

NÉPFŐISKOLÁK, A KÖZMŰVELŐDÉS MEGÚJULÓ SZÍNTEREI

A 2017-ben elfogadott LXVII. számú, ún. kulturális törvény önálló közművelődési intézményként határozta meg a népfőiskolákat. Ezzel párhuzamosan az NMI Művelődési Intézet a lakitelki Népfőiskola Alapítvány fenntartásába került, miközben az alapítvány egy új kárpát-medencei népfőiskolai hálózatot hirdetett meg. Jól látszik tehát az elmúlt évek kultúrpolitikai irányából, hogy a népfőiskolai rendszer újragondolása, lehetséges megerősödése zajlik. A fentiek miatt szükséges a népfőiskolák fogalmi keretének, történetének, magyarországi irányainak áttekintése, valamint a közelmúltbeli, illetve jelenlegi helyzet bemutatása. Előadásomban elméleti áttekintés mellett, dokumentumelemzésekre, valamint a jelen állapotokat feltáró szekunder kutatás bemutatására is vállalkozom. A kutatás eredményeként jól látszik, hogy Magyarországon a közművelődés és a felnőttképzés határterületén elhelyezkedő intézménytípus (mozgalom) fogalma nem egységes hazánkban. A rendszerváltás környékén ismét lendületet kapott, elsősorban civil szervezeti hátéren nyugvó forma az utóbbi időkre mind anyagi feltételeiben, mint a népfőiskolák számában visszaszorulóban van, miközben hivatalos felnőttképzést alig végeznek. A nyilvántartott 37 népfőiskolai képzés az összes nyilvántartott képzés 0,14%-a, mindezt csupán 4 népfőiskola folytatja.

Kulcsszavak: népfőiskola, közművelődés, felnőttképzés

A szerző elérhetősége: zoltan.h.82@gmail.com

Horváth Zoltán

TANULÁS VIDEÓMEGOSZTÓK SEGÍTSÉGÉVEL

Az egyre népszerűbb videómegosztó csatornák a tudáselsajátítás és -átadás területén is fontos szerephez jutnak. Az online oktató, tutorial videókkal kapcsolatos az a 650 fős mintán alapuló online kérdőíves kutatás, amelyről a poszterbemutató szól. A kutatás főbb eredményei szerint a válaszadók több mint fele napi szinten néz videómegosztó csatornákat. Elsősorban szórakoztató tartalmakat, de közel 70%-ban oktatóvideókat is. A tutorial videókra alapvetően mint gyakorlati, praktikus tudásszerzési forrásként tekintenek, de elméleti tudásbázisként is használják, azonban megbízhatóságukat erős kritikával kezelik. A többi választható forma melletti is egyre meghatározóbb szerephez jutnak a gyakorlati és az elméleti tudásszerzésben. A közművelődés számára azonban intő jel lehet, hogy a válaszadók utolsó helyen jelölték meg az ilyen intézményeket ismeretforrásként. A válaszadók 17%-a rendelkezik maga is videócsatornával, és 16%-uk már készített oktatóvideót. Ebből is látszik, hogy szívesen használják tudásmegosztásra ezt a színteret. Összefoglalva: bemutatom egy dinamikusan fejlődő, nem formális tanulást segítő mozgóképes műfaj áttekintését kísérli meg.

Kulcsszavak: nem formális tanulás, ismeretszerzés, tutorial videók, oktatóvideók, videómegosztók, YouTube

A szerző elérhetősége: zoltan.h.82@gmail.com

Jászberényi József

MÓDSZEREK ÉS GYAKORLATOK AZ IDŐSKORI TANULÁSBAN MAGYARORSZÁGON

Ma Magyarországon az idősoktatás átlépett egy határt. Egyre több felsőoktatási intézmény vállal ilyen képzéseket, s egyre több üzleti szereplő is belevág az új, vélt anyagi sikerrel kecsegtető munkába. Előadásom a módszertani alapokra hívja fel a figyelmet.

Kulcsszavak: idősoktatás

A szerző elérhetősége: jaszberenyij@gmail.com

Jászberényi József

AZ IDŐSKORI FÜGGŐSÉGEK TANÍTÁSA AZ IDŐSEK KÖRÉBEN, MINT AZ EMPOWERMENT ESZKÖZE

Az Active Ageing EU-s koncepció kapcsán fontos hangsúlyoznunk, hogy ez Magyarország számára nem elsősorban egy pályázati-pénzszerzési lehetőség, hanem egy felhívás arra, hogy az idősokkal kapcsolatos szemléletünket átalakítsuk. A koncepció egyik kulcsfogalma az Empowerment a gyakorlatban visszahelyezheti az idős embert az egyenrangúság státuszába. Ennek legjobb eszköze a tanulás lehet. Előadásom egy ilyen Empowerment-kurzust mutat be, amelynek során a függőségek tanulását keresztül jutunk el az egyenrangúság élményéhez.

Kulcsszavak: időskor, Empowerment, függőség

A szerző elérhetősége: jaszberenyij@gmail.com

Juhász Erika

A KÖZMŰVELŐDÉSI KÉPZÉSEK TÖRTÉNETI TÁVLATBÓL

A felnőttek tanulásával és a művelődéssel foglalkozó felsőfokú képzések több mint 60 éves múltra tekintenek vissza. A képzés történeti előzményeinél Karácsony Sándor neve és munkássága mindenképp kiemelendő, aki a felnőttek képzésével és művelődésével is foglalkozott munkáiban. Tanítványai és követői széles körben terjesztették gondolatait, eszméit, és sok mindent gyakorlattá váltottak azokból. Durkó Mátyáshoz és munkatársaihoz köthetjük Debrecenben a képzés első felsőfokú megjelenését, az akkor, 1956-ban még ún. C szakos, vagy harmadik szakos népművelő képzést, ennek tartalma terjedt el széles körben a tanító- és tanárképző főiskolákon, majd egyetemeken. A második szakos képzést elsőként Maróti Andor és munkatársai hozhatták létre az ELTE-n, és ez gyorsan népszerűvé vált országsszerte, 1975-re már szinte minden tanárképzéssel foglalkozó felsőoktatási intézményben megjelent ez a szakpár Szombathelytől Nyíregyházáig. A képzés azóta a társadalmi-gazdasági változások nyomán számos változáson ment át, azonban tartalmában egyaránt megjelennének tartós és újszerű tartalmak és módszerek is. Ezzel is jól igazolja a képzés tartalmában is megjelenő központi gondolatot: a megújítva megőrzés fontosságát.

Mára 11 felsőoktatási intézményben közösségsszervezés alapszakkal, 5 intézményben erre épülő kulturális mediáció mesterszakkal, ezekkel párhuzamosan 3 intézményben futó közösségi művelődés tanári mesterszakkal zajlik töretlenül a képzés. A teljes képzési piramis csúcsán a doktori képzés több tudományterületen is elérhető a szakmához kötődően: a legtöbben neveléstudomány területén, de vannak akik kultúrszociológiai, kultúrfilozófiai vagy kultúrtörténeti témákkal más-más doktori képzésben szerzik meg a tudományos minősítésüket. A szakma és felsőfokú képzése számos nehézség ellenére is folyamatos fejlődésben van, erősségeit és gyengeségeit felmérve egy komplex professzióépítés szakaszába ért, amely megszilárdíthatja a szakma társadalmi presztízsét, és összefogásra készíti a szakma - a felsőoktatás - és a tudomány különböző szereplőit. Ezeket az állomásokat mutatja be a poszterbemutató néhány szemléletes összehasonlító ábrával és kiemeléssel.

Kulcsszavak: közművelődés, képzés, közösségsszervezés

A szerző elérhetősége: juhaszerika5@gmail.com

Kató Mária Magdolna

A KALLÓS ZOLTÁN ALAPÍTVÁNY, MINT HATÁRON TÚLI KULTÚRÁVAL ÉS MŰVELŐDÉSSEL FOGLALKOZÓ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

A Kallós Zoltán Alapítvány Romániában, Kolozs megyében található, a Kolozsvártól 26 km fekvő Válaszúton. Névadója Kallós Zoltán néprajzkutató és folklórgyűjtő, aki 1992-ben hozta létre az Alapítványt. Az intézmény főként oktatási és kulturális téren tevékenykedik. Elsődleges célja a mezősegi szorványmagyarság összefogása és megtartása. Tevékenységi köre mégis igen sokszínű: szorványoktatás kollégiumi rendszerben Válaszúton és Nagysármáson; Kallós Zoltán közel 6500 tárgyból álló néprajzi gyűjteményének karbantartása és bemutatása; mezőgazdasági szakképzés kiegészülve egy tangazdaság működtetésével; hangszeres népzeneoktatás; felnőttképzés; közművelődési táborok szervezése (főként népzene és néptánc táborok).

Kulcsszavak: szorvány, zene, tábor

A szerző elérhetősége: katomarika@gmail.com

Katona Mária Magdolna

A FALUSÉTA, MINT PROGRAM ÉS SZOLGÁLTATÁS

A poszter bemutató célja felvázolni, hogy a faluséta, mint módszer, miként lehet a helyi kötődés, a kulturális identitás megerősítésének egyik fontos eszköze, milyen hatással van a helyi közösségek életére, és milyen hatással van az abban résztvevő egyénre. Továbbá annak bemutatása, miért tekinthető a faluséta szolgáltatásnak, és hogy a helyi termékfejlesztéssel létrehozott új szolgáltatás miként eredményezhet életminőség változást, mennyiben járul hozzá a település megtartó képességéhez. Végezetül a poszter bemutató arra is vállalkozik, hogy az egyre szaporodó jó gyakorlatok közül bemutasson néhányat azok közül, melyek az NMI Művelődési Intézet kezdeményezésével, és szakmai támogatásával valósult meg az elmúlt egy évben és néhány olyan mintát is, mely a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok életminőség változásához járult hozzá.

Kulcsszavak: falu, kulturális identitás

A szerző elérhetősége: katona.maria@nminkft.hu

Kállay Gyula Zoltán

KULTURÁLIS ÖRÖKSÉGMENEDZSMENT KURZUS A DEBRECENI EGYETEMEN

A KultúrÁsz Közhasznú Egyesület és a Debreceni Egyetem együttműködésének eredményeképpen Kulturális örökségmenedzsment címmel értelmiségi modul indult 2018 februárjában a KultúrÁsz Közhasznú Egyesület Egyetemes közösségek című és EFOP-1.3.5-16-2016-00014 azonosítószámú projektjének keretében. A képzésre a Debreceni Egyetem bármely karán tanuló hallgató jelentkezhetett. A kurzus átfogó célja, hogy a 18 és 24 év közötti egyetemi hallgatók ismeretét bővítse a kultúra és a műveltség területén. A kurzus során a hallgatók megismerkedtek a kulturális örökségek fogalmaival, kezelésének jogi hátterével és pénzügyi vonatkozásaival, védelmének technikáival, hazai és nemzetközi gyakorlatával, valamint hazai intézményrendszerével. A kurzus eredményeképpen saját maguk is képessé válnak a kulturális örökség védelmére, megőrzésére, menedzselésére és bemutatására. Jelen poszter a képzés főbb mutatóit, eredményeit és tapasztalatait foglalja össze.

Kulcsszavak: örökség, kultúra, Debrecen, egyetem

A szerző elérhetősége: kallaygyulazoltan@gmail.com

Keczer Gabriella – T. Molnár Gizella

A HELYI IGÉNYEKRE ÉPÜLŐ, GAZDASÁGOT SZOLGÁLÓ FELSOÓKTATÁS KONCEPCIÓJA -- A GEORGIKON MEGALAPÍTÁSÁTÓL A KÖZÖSSÉGI KÉPZÉSI KÖZPONTOKIG

Tanulmányunkban a helyi igényekre épülő, a gazdaság fejlődését közvetlenül szolgáló felsőoktatás koncepciójának kialakulását és megvalósulását mutatjuk be a 19. századtól napjainkig. Elemzésünket a Georgikon 1797-es megalapításával kezdjük, mely intézmény a közösségi főiskola közvetlen előzményének tekinthető. Kitérünk a dualizmus korában megjelenő akadémiákra, melyek a felsőfokú szakképzés előfutárai voltak. A „boldog békeidők” modernizációs folyamatait az első világháború, majd a trianoni békeszerződés szakította félbe, a szocializmus korának centralizált és uniformizált felsőoktatása pedig a helyi szempontokat kevésbé érvényesítette. E korszakok áttekintése után elemezzük a hazai felsőoktatási intézményrendszer alakulását a rendszerváltást követően. Tanulmányunkat a közösségi főiskola-koncepció megjelenésének bemutatásával, a létrejött közösségi felsőoktatási képzési központok számbavételével zárjuk. A történeti áttekintés és a jelenlegi helyzet elemzése során egyaránt arra fókuszálunk, hogyan alakult a helyi igényekre épülő, a gazdaság fejlődését közvetlenül szolgáló felsőoktatásról való gondolkodás, és milyen mértékben volt sikeres az ezzel összefüggő oktatáspolitikai. Tanulmányunk elkészítéséhez a szakirodalmi források felhasználása mellett dokumentumelemzést végeztünk.

Kulcsszavak: felsőoktatás, közösségi főiskola, oktatáspolitikai

A szerző elérhetősége: keczergabriella@gmail.com

Kenyeres Attila Zoltán

KÖZÖSSÉGI TANULÁS A TELEVÍZIÓS DOKUMENTUMFILMEK ESETÉBEN

Előadásunk a felnőttek televíziós dokumentumfilmekből történő kulturális tanulását vizsgáló országos kutatáshoz illeszkedik. Ezen belül kutatási kérdéseink a következők: mennyire jellemző a közösségi tanulás a televíziós dokumentumfilmek kapcsán? Kikre jellemző az, hogy társaságban, és kikre az, hogy inkább egyedül néznek ilyen filmeket? Milyen társaságban tekintenek meg a felnőttek dokumentumfilmeket, és kikkel beszélnek meg, dolgozzák fel közösen az onnan származó információkat? Elemzésünk empirikus alapját az az országos online kutatás adta, amelyet a Debreceni Egyetem Művelődéstudományi és Humán Tanulmányok Tanszéke valamint a Nemzeti Művelődési Intézet közösen végzett 2016 nyarán. A kutatás során csaknem 4000 kulturális közfoglalkoztatott töltötte ki az online kérdőívet, amelynek eredményeit SPSS adatkezelő program segítségével analizáljuk. A vizsgálódás elsődleges célja annak feltárása volt, milyen szerepet töltenek be a televíziós ismeretterjesztő dokumentumfilmek a hazai felnőttek mindennapos tanulásában. Olyan kutatást, amely ilyen részletességgel vizsgálta kifejezetten a dokumentumfilmek tanulásban betöltött szerepét, még nem végeztek. Előadásunkban a kutatás releváns eredményeit ismertetjük, illetve hasonlítjuk össze az idevonatkozó hazai és nemzetközi szakirodalmi megállapításokkal.

Kulcsszavak: közösségi tanulás, dokumentumfilmek, televízió

A szerző elérhetősége: kenyeres.attila@arts.unideb.hu

Kertész Sándor

APROPÓ COMICS! DR. RUBOVSKY KÁLMÁN SZEREPE A HAZAI KÉPREGÉNYKUTATÁS ELINDÍTÁSÁBAN

Annak ellenére, hogy évtizedeken keresztül százezrek szórakozását biztosította a képregény, a nyolcvanas évekig soha senki nem vizsgálta működési és hatásmechanizmusát, magyarországi történetét, irodalomhoz és képzőművészetéhez való viszonyát. Dr. Rubovszky Kálmán elsőként helyezte „Az áruesztétika és tömegkultúra értékei” kutatáson belül a tudományos vizsgálat látóterébe ezt a népszerű, de sokak által megvetett műfajt. Munkásságának eredményeként születtek meg az első képregénybibliográfiák, szakirodalom jegyzékek, és konkrét képregényelemzések, valamint két könyv (Apropó comics!, A képregény), ami azóta is fontos adalék a téma iránt érdeklődőknek. Az ő szervezésében két alkalommal is konferencián vitáztak a képregények alkotói, a kiadók képviselői és azok a kutatók, akiknek először került érdeklődési körébe ez a különös műfaj. Tagja voltam képregénykutató csoportjának és mindkét konferencia szervező bizottságának. Az elkezdett kutatásokat tovább folytattam és ennek köszönhetően két kötetben írtam meg a képregény magyarországi történetét. Előadásomban Dr. Rubovszky Kálmán képregényes kutatásainak fontosabb szempontjait mutatom be (Műfajmeghatározás, érték, társadalmi beágyazottság, művészet, irodalom, dokumentálás) és azt a folyamatot, hogy az ő elvein tovább haladva, hol tart jelenleg a hazai képregények tudományos megítélése.

Kulcsszavak: képregény, műfaj, művészet

A szerző elérhetősége: kesavonal@gmail.com

Kerülő Judit

MIT VÁR EL A HALLGATÓ ÉS MIT VÁRNAK EL A KÉPZŐINTÉZMÉNYEK A KÖZÖSSÉGSZERVEZÉS ALAPSZAKTÓL ÉS AZ OTT TANULÓKTÓL?

Előadásomban ismertetem, hogy mit vár el egy felsőoktatási intézmény a közösségszervezés alapszakon tanuló hallgatótól. Célom, hogy bemutassam és elemezzem a közösségszervezés alapszakra járó hallgató tudását, azaz mit kell ismernie, kompetenciáit, mit kell tudni alkalmaznia, attitűdjeit, milyen személyiségű legyen és autonómiáját, mit kell tudnia önállóan elvégezni és végül miért kell felelősséget vállalnia. A közösségszervezés alapképzés 2017-ben indult, még csak egy tanévnyi tapasztalattal rendelkezünk. A Nyíregyházi Egyetem közösségszervezés alapszakán tanuló első évfolyamos nappali (10 fő) és levelező tagozatos hallgatókkal (20 fő) interjút készítettem jelentkezésük motivációjáról, elvárásaikról és a képzés során szerzett tapasztalataikról. Az interjúk eredményei jól felhasználhatóak a résztvevői (intézményi-hallgatói) elvárások összehangolásának folyamatában, ezáltal a hallgatói elégedettség növelésében és a munkaerőpiaci igényekkel való egyeztetésben.

Kulcsszavak: közösségszervezés alapszak, tudás, kompetencia, attitűd, autonómia, hallgatói elvárások

A szerző elérhetősége: keruloj@gmail.com

Kispálné Horváth Mária

TANULÁSI MOTIVÁCIÓK ÉS HATÁSOK VIZSGÁLATA IDŐSEKNÉL

Előadásomban saját empirikus kutatási eredmények alapján elemzem az ötven év feletti – idős tanulónak tekintett – felnőttek nem formális tanulási motivációit és a tanulásuk hatásait 1. a mentális jóllétükre, 2. a társas kapcsolataikra, 3. az időszerkezetükre és 4. a tudásukra. A tanulási motivációk és hatások bemutatása során minden esetben összehasonlítom az ötven év feletti (N=147) és az ötven év alatti felnőtt tanulóira (N=203) vonatkozó kutatási adatokat, melyeket egy kérdőíves vizsgálat során nyertem. A három legfontosabbnak tekinthető kutatási eredmény egyike, hogy az idős tanulók legerősebb tanulási motivációi a lelki és a testi egészségük megőrzésére és ápolására, továbbá a szabadidejük hasznos eltöltésére irányulnak. A másik lényeges eredmény az, hogy az időskori nem formális tanulás pozitív hatásai mind a négy általam vizsgált dimenzió esetében jelentősen erősebbek a negatív tanulási hatásoknál. Ezen eredmény alapján a nem formális tanulás az idősek mentális jóllétét és komfortérzését növelő, továbbá a tudásuk és a társas kapcsolataik bővülését eredményező tevékenységnek tekinthető. A harmadik meghatározó eredmény lényege, hogy az ötven év feletti időseknél gyengébb nemcsak a tanulási motivációk, hanem a – pozitív és az esetleges negatív – tanulási hatások erőssége is, mint az ötven év alattiaknál.

Kulcsszavak: időskori tanulás, nem formális tanulás, tanulási motivációk, tanulási hatások, tanulói elvárások

A szerző elérhetősége: kispalne.horvath.maria@srpszkk.elte.hu

Kocsis Mihály

ANDRAGÓGUS ÉS PEDAGÓGUSJELÖLT HALLGATÓK AKADÉMIAI KÉPESSÉGEINEK ÖSSZEHASONLÍTÓ VIZSGÁLATA

2004-ben – a Bolognai Nyilatkozat képzési struktúrájának hazai bevezetése előtt – a bölcsészettudományi képzési terület létrehozta az egyes szakterületek képzési és kimeneti követelményeinek tervezésével foglalkozó kisebb bizottságait, köztük az andragógiai konzorciumot (szakbizottságot). Ez utóbbi működése során merült fel annak a lehetősége, hogy az új struktúra (alapképzés, mesterképzés) bevezetése kapcsán célszerű lenne vizsgálni a belépő hallgatók felkészültségét, illetve felsőoktatási életútját. A tervezők úgy gondolták, hogy a kétlépcsős struktúra 2006-os bevezetése előtt, 2005-ben kipróbálják azt a mérőeszközt, amelyet 2006-tól használni szándékoztak. 2005 tavaszán készült el az adatfelvételi füzet, amely – a tervezők korábbi tapasztalatait is felhasználva –, négy részből állt, ezek - a hallgatók szocio-kulturális és szocio-ökonomiai háttere; - a szövegértés aktuális szintjének feltárása; - a (matematikai) logikai gondolkodás aktuális szintjének feltárása; - a pszichológiai immunrendszer működési szintjének feltárása. A 2005 szeptemberétől összesen 10 tanéven át, közel 10.000 fő töltötte ki az említett adatfelvételi füzetet, amelyet kezdetben csak az andragógus hallgatókhoz, később pedagógusjelöltekhez is eljutott. A referátum a két hallgatói csoport eredményeinek összehasonlító vizsgálatának eredményeiről szól.

Kulcsszavak: akadémiai képességek, szövegértés, gondolkodás, pszichológiai immunkompetencia

A szerző elérhetősége: kutatocsoport.feek.pte@gmail.com

Kovács Anett Jolán

EGY NAGYMINTÁS KUTATÁS „ELŐSZOBÁJA”. A FELŐOKTATÁSI VALIDÁCIÓ TERÉN VÉGZETT AKCIÓKUTATÁS BEMUTATÁSA

A 2000-es évek óta a nem formális környezetben megszerzett tudás validációja az európai oktatás- és foglalkoztatáspolitikában kiemelt téma. A felsőoktatási validáció célja, hogy a nem formális környezetben szerzett ismeretek, készségek, kompetenciák (pl. tanfolyami képzés, önkéntes munka, munkatapasztalat) beszámíthatóak legyenek a formális felsőoktatási képzésekbe (alapképzés, mesterképzés, felsőoktatási szakképzés). A nemzeti felsőoktatási törvény lehetőséget ad a validációra, de az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a gyakorlatban nem működik az eljárás. Kutatásunk célja: Egyrészt, információt szerezni a felsőoktatási intézményekben működő a nem formális környezetben szerzett tanulási eredmények elismertetésének gyakorlatáról, másrészt megismerni milyen tényezők segítik vagy gátolják a felsőoktatásban a nem formális úton megszerzett tudás elismerését. Kutatásunk módszerei: Magyarországon működő valamennyi felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatát vizsgáltuk meg dokumentumelemzés módszerével. Illetve félig strukturált személyes interjút készítettünk a felsőoktatási intézmények a témában legkompetensebb képviselőivel és a validációs rendszer fejlesztésének alapköveit kidolgozó szakemberekkel. Kutatásunk főbb eredményei: A felsőoktatási intézményekben működő validációs eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumok, eljárások, a költségek, az alkalmazott módszertanok, az értékelési módszerek összehasonlítását követően körvonalazódtak a felsőoktatási validációs eljárás közös jellemzői, mint például az eljárás menete vagy a portfólió módszer alkalmazása. Az elemzés során problématerképen elhelyeztük a validációs folyamatokat akadályozó tényezőket is, mint például az alacsony mértékű finanszírozás és az intézmények közötti kialakulatlan kapcsolatrendszer vagy a szükséges módszertan hiánya. Jelen kutatásunkat a nagymintás empirikus kutatásunk „előszobájának” tekintjük. Terveink között szerepel, hogy mérés – értékelés témakörben strukturált kérdőíves lekérdezést folytassunk le.

Kulcsszavak: felsőoktatási validáció, tanulási eredmények elismerése

A szerző elérhetősége: anettx.kovacs@gmail.com

Kuthy-Megyesi Judit

ÖNKÉNTES SEGÍTŐK A KULTURÁLIS STATISZTIKA TÜKRÉBEN

A Központi Statisztikai Hivatal négy évvel ezelőtti adatfelvétele alapján a vizsgált 2014. évben minden harmadik 15 és 74 életév közötti személy, megközelítőleg 2.557 ezer fő legalább egy alkalommal végzett önkéntes tevékenységet Magyarországon (KSH 2016). Ez a jelenség nem csak a szociális vagy a karitatív, de a kulturális területen is egyre látványosabb, a tevékenységi köröket színesítő, kiegészítő, olykor hiánypótló tevékenységekkel jelenik meg, elsősorban ún. új típusú önkéntesség formájában, és nagy mértékben a szektor emberi erőforrás hiányát is csökkentve. Amikor a hazai közösségi művelődési szakterület szakmai humán erőforrását vizsgáljuk, akkor a főállású és részmunkaidős munkatársak mellett figyelmet kell fordítanunk a területen közreműködő önkéntes segítők adottságainak, jellemzőinek feltérképezésére is. Előadásunkban kísérletet teszünk arra, hogy a hazai kulturális intézmények önkéntesség témakörének vizsgálatán belül a közművelődési intézményrendszerben megvalósuló önkéntes tevékenységek sajátosságai hogyan összegezhetők a kvantitatív vizsgálati eredmények mentén. Elemzésünk alapja az elmúlt 3 év (2016, 2015, 2014) kulturális statisztikai jelentéseinek vizsgálata volt. Az adatok elemzése során az intézményi jellemzők (földrajzi elhelyezkedés, intézménytípusok, fenntartó stb.) áttekintésekor különös figyelmet fordítottunk a munkaügyi létszámadatokra és az emberi erőforrások jellemzőire is, különös tekintettel a szakalkalmazottakra. Tettük ezt annak érdekében, hogy felhívjuk a figyelmet az önkéntesség kulturális szakterülethez kapcsolódó HR funkciójára, annak lehetőségeire és korlátjaira.

Kulcsszavak: önkéntes segítők, statisztika, közösségi művelődés, kvantitatív vizsgálat

A szerző elérhetősége: megyesi.judit@nminkft.hu

Machalik Krisztina – Fitos Francsika

A DIGITÁLIS BENNSZÜLÖTTEK KÖZÖSSÉGI MÉDIA HASZNÁLATA

A 2000-es években felnövő generáció életének meghatározó része a különböző közösségi média platformok. A témával kapcsolatban sokféle véleménnyel találkozhatunk, vannak, akik ennek káros hatásait emelik ki, vannak, akik a pozitívumok mellett állnak ki. Jelen kutatásnak azonban nem az volt a célja, hogy állást foglaljunk. Az eMarketer 2018-as előrejelzése szerint az amerikai Facebook felhasználó fiatalok közül több mint 2 millióan pártolnak majd át az Instagram-ra és Snapchat-re a 12-24 éves korosztályban. Ezen felmérés hatására kíváncsiak lettünk, hogy milyen trendek jellemzőek hazánkban: melyek a legmeghatározóbb közösségi média platformok, milyen témák érdeklik leginkább a magyarországi digitális bennszülötteket. Kérdőíves kutatásunkban összesen 171 fő vett részt a 14-23 éves korosztályból. Az általános internethasználattal kapcsolatos kérdések mellett a közösségi média platformokhoz való hozzáállásról igyekeztünk pontosabb képet kapni. Vizsgáltuk, hogy milyen kapcsolat van az első saját mobiltelefon és az egyedüli internethasználat között, kerestünk nemek közti hasonlóságokat és eltéréseket, valamint próbáltuk kideríteni, milyen véleménnyel van saját magáról ez a korosztály.

Kulcsszavak: közösségi média, Instagram, Snapchat

A szerző elérhetősége: machalik.krisztina@gmail.com fitos.franciska.1995@gmail.com

Marczin István

**KÉPZŐMŰVÉSZETI MŰVÉSZTELEPEKEN RÉSZTVEVŐ HIVATÁSOS KÉPZŐMŰVÉSZEK
ELVÁRÁSAI, IGÉNYEI**

2010-es évek második felére szinte felére csökkent a Kárpát-medencei művésztelepek száma. Ez nem tudható be csak az állami szerepvállalás csökkenésének, valamint a forrásokhoz való hozzájutás nehézségeinek. Fontos megvizsgálni ebből a szempontból a résztvevő művészek elvárásait, igényeit, motivációit is. Tanulmányomban erre a kérdésre kívánok fókuszálni. Kérdőíves adatfelvétel alapján Magyarország egyik meghatározó nemzetközi művésztelepét, a Caffart Nemzetközi Művésztelepet vizsgáltam. Az eredmények viszonylag szórtak, de használható szintet értek el.

Kulcsszavak: állami szereplvállalás, motiváció, művésztelep

A szerző elérhetősége: marczin.istvan@kpvk.pte.hu

Márkus Edina

INTÉZMÉNYI- ÉS PROGRAMKÍNÁLAT ALAKULÁSA A FELNŐTTEK SZÁMÁRA

A haza szakirodalomban az iskolarendszerű felnőttoktatás történeti vonatkozásainak, funkcionális elemzésének, valamint az intézményrendszerének a vizsgálatára is találhatunk példákat, többek között Felkai, Csoma, Sáska, Bajusz (Felkai 2002, Csoma 2002, Sáska 2002, Bajusz 2008) munkái nyomán. Az iskolarendszeren kívüli képzést végző intézmények és tevékenységük vizsgálata nem gyakori. Vagy általában a felnőttképzési intézményrendszerre, különösen az akkreditált intézményekre vonatkozóan (Koltai 2005a, 2005b, Farkas és munkatársai 2011), vagy egy-egy részterületre /speciális programokra, vagy célcsoportra (iskolából lemorzsolódott fiatalok, fiatal felnőttek)/ irányulóan találhatunk vizsgálatokat (Györgyi 2006). A hazai felnőttképzést végző intézményeknek engedélyeztetési kötelezettségük van a szervezetre és képzési programjaikra. Ez egy adatbázisban, közhiteles nyilvántartásban elérhető. Előadásunk ennek az adatbázisnak az elemzésén alapul. Azt nézzük meg, hogy milyen területeken vannak az intézmények, milyen fenntartásúak és milyen jellegű képzések (A, B, C, D körös) és felnőttképzést kiegészítő tevékenységek vannak túlsúlyban. Az engedélyes intézmények és programok nyilvántartása révén egy az intézmények teljes körére kiterjedő, de statikus képet kapunk, elsősorban a kínálatot tudjuk vizsgálni. Azt nem tudhatjuk meg, hogy ezek az intézmények minőségi jellemzők mentén, milyen intenzitással működnek. A képzési programok milyen gyakorisággal vannak meghirdetve, milyen résztvevői körrel. Az azonban kiderül, hogy területileg hány és milyen jellegű szervezet van, milyen típusú képzési programok vannak engedélyeztetve, tehát hogy milyen a potenciális intézményi- és programkínálat érhető el a felnőttek számára. Mivel az adatok 2013-tól rendelkezésünkre állnak, a változásokat is nyomon tudjuk követni.

Kulcsszavak: intézmények, képzések, programok,

A szerző elérhetősége: markusedina@gmail.com

Miklósi Márta

TÁRSADALMI TANULÁS MEGVALÓSULÁSA SAJÁTOS KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT

Előadásomban a társadalmi, politikai tanulási aktivitások egy speciális esetét vizsgálom meg, a büntetés-végrehajtási intézetekben működő civil szervezetek tevékenysége által. A büntetés-végrehajtási intézetek feladata nem csupán az, hogy fogva tartsák az elítélteket, hanem az is, hogy az onnan kikerülők közül minél kevesebben váljanak ismét bűnelkövetővé. A visszailleszkedés elősegítésében központi szerepet töltenek be a büntetés-végrehajtás reintegrációs tevékenységébe bekapcsolódó szervezetek, amelyek segítségével társadalmi tanulás valósulhat meg a rácsok mögött. Előadásomban felvázolom, hogyan jelennek meg a civil kezdeményezések ezen a speciális területen, hogyan folytatják tevékenységüket, milyen nehézségekkel kell megbirkózniuk működésük során. Részletesen bemutatok egy civil kezdeményezést, a Közélet Iskoláját, amely azzal a céllal jött létre, hogy támogassa a kirekesztett társadalmi csoportok tagjait abban, hogy állampolgári jogaikat valódi tartalommal tölthessék meg. Az Iskola fő küldetése, hogy az állampolgári oktatáson, részvételi kutatásokon és a civil szervezetek fejlesztésén keresztül erősítse meg az elnyomott emberek és az őket képviselő szervezetek érdekérvényesítő képességét. Képzésük végén az egyik résztvevő így fogalmazta meg tapasztalatait: „A legfontosabb tanulsága, hogy mégsem vagyunk annyira elveszve, mint gondoltuk. A másik pedig az, hogy botrányosan keveset tudunk ezekről a dolgokról.”

Kulcsszavak: reintegráció, civil szervezetek börtönökben, börtönoktatás

A szerző elérhetősége: mmiklosi79@yahoo.com

Miklósi Márta – Caroline Lanskey

CINDERELLA PROFESSION, PRISON TEACHERS IN THE UK AND IN HUNGARY

The main objective of the poster demonstration is to compare the English and Hungarian prison education system, especially the role of prison teachers. We strive to synthesize the knowledge obtained in the realm of criminal andragogy in a new approach to help the work of educators teaching in prisons. We would like to examine in our poster how educators teaching in prisons can be prepared for situations they are likely to encounter during their everyday work in a penitentiary facility. We intend to find the answers to the following research questions: How can the work of educators teaching in prisons be made effective? What are the methods that can help the inmates learn in a more efficient way? What are those special skills and practices that prove effective in the preparation phase of prison educators, which will later be of assistance during the teaching procedures. We can assume that in Hungary and in the UK we have almost similar problems concerning prison education, both countries have great solutions for emerging questions, we will show our results in the poster.

Kulcsszavak: prison teachers, prison education, methods

A szerző elérhetősége: mmiklosi79@yahoo.com

Nagy Angelika

A MULTIKULTURALIZMUS GYAKORLATA: A KANADAI MODELL ALKALMAZÁSA OROSZORSZÁGBAN?

A multikulturalizmus elmélete az 1970-es években terjedt el Európában. 2015-ben az egyik tanulmányomban a multikulturalizmust a nemzetközi kapcsolatok és a vallástörténet szempontjából vizsgáltam, a keresztény és az iszlám vallások hasonlóságait és különbségeit előtérbe helyezve, a multikulturalizmus gyakorlati alkalmazhatóságát példákon keresztül bemutatva. Ebben a tanulmányban arra keresem a választ, hogy a multikulturalizmus jó gyakorlatai közül a kanadai modell alkalmazható-e Oroszországban? Kiindulópont: Kanada ugyanúgy, mint Oroszország soknemzetiségű ország. Oroszország és korábbi államalakulatai a kezdetektől fogva soknemzetiségű volt. Az etnikai csoportok látszólag egész a '80-as évek végéig, a Szovjetunió felbomlásáig tudtak békésen egymás mellett élni. A nemzeti öntudatra ébredés a '80-as évek végén – '90-es évek elején felerősödött, felgyorsítva a Szovjetunió dezintegrációs folyamatait. Ez látszólag azt mutatja, hogy a multikulturalizmus gyakorlati alkalmazhatósága a demokratizálódó országban nem valósítható meg. Jelen tanulmányomban a látszat mögé szeretnék betekinteni.

Kulcsszavak: Oroszország, multikulturalizmus, kanadai modell

A szerző elérhetősége: nagyangelika13@gmail.com

Nagy Edit

A mentálhigiénés prevenció lehetőségei roma lányok körében

A roma népesség általános jellemzőinek vizsgálata során több tanulmány rámutat arra, hogy több olyan komplex probléma jelentkezik, amely alapvetően befolyásolja sikerességüket a kisgyerekkortól kezdve. Forray, ezeket a hátrányokat elemzi egyik tanulmányában, amely a meglévő feltételeket az értelmiségképzés összefüggésében értelmezi. A jelentkező problémák mellett rámutat arra, hogy a roma nők iskolai végzettsége a roma csoporton belül még kedvezőtlenebb, ezt mutatják a különböző kutatások adatai is. A lemorzsolódás okai között többek között megnevezi a motivációvesztést, a szociokulturális különbségeket, valamint az intézmény nem releváns reakcióit a felmerülő problémák kapcsán. Az előadásban nem ezen okok vizsgálatát kívánjuk elvégezni, hanem a probléma mentén azokat a területeket meghatározni, amelyek a felsőoktatási intézményben, s ezen belül is a szakkollégiumi keretek között a mentálhigiénés fejlesztés egyes területeit, s így a lemorzsolódás csökkentését elősegíthetik. A tervezett mentálhigiénés fejlesztés egy-egy életút szempontjából kiemelt jelentőséggel bírhat. Talán ma az általános- és középiskolában nem vesz részt ez hangsúlyosan a nevelési programokban annak ellenére, hogy a NAT meghatározza az egyes műveltségterületeken belül is. A felsőoktatásban ez a kérdés talán már nem tűnik olyan fontosnak, azonban a tehetséggondozás területén bírhat relevanciával. Az egyes életszakaszokban, a mentorálás is máshová fókuszál, a felsőoktatási intézmények esetében azok a területek kerülnek előtérbe, amelyek a későbbi érvényesülést, az adott területen megszerezhető kompetenciákat erősítik. Ezt a folyamatot erősítheti a mentálhigiénés támogatás.

Kulcsszavak: roma nők, lemorzsolódás, mentálhigiénia

A szerző elérhetősége: nagy.edit@szantatanaz.hu

Nánási Gréta

LEMORZSOLÓDÁS KUTATÁSA A FELSŐOKTATÁSBAN

Témánk a jelenkor felsőoktatásának egyik komoly problémájával foglalkozik, a hallgatói lemorzsolódással. Részleteiben kitérünk a lemorzsolódás fogalmának meghatározására, okainak a felderítésére és arra, hogy ezeket a tényezőket miként lehetne befolyásolni, oly tekintetben, hogy a lemorzsolódás aránya alacsonyabb szintre csökkenhessen. Előadásunk során kitérünk a hazai és nemzetközi viszonylatokra is, de a meghatározó szempont a befolyásoló és mérséklő tényezőknek a felkutatása és meghatározása. A témában megjelent szakirodalmak feldolgozása által szeretnénk prezentálni ezt a témakört. Látható, hogy már az 1970-es évektől kezdődően nemzetközi szinten is kiemelt témává lépett elő a felsőoktatási hallgatók körében jelentkező nagyfokú lemorzsolódás okainak és hátterének vizsgálata. Ennek ellenére kevés alkalommal kerültek a vizsgálatok célkeresztjébe a hallgatók lemorzsolódásának okait feltáró kutatások. Alapvetően Tinto (1975) interakcionista modelljéből indulhatunk ki. Hozzá hasonlóan Astin (1993), Braxton et al. (1997), Bennet (2003) és Southerland (2006) is kutatta a dropout jelenség mögött rejlő okokat, háttértényezőket. Prezentációnkban a lemorzsolódás elméleti kontextusának felvillantása mellett a hazai és nemzetközi kutatások eredményeire is fókuszálunk. A bemutatott eredmények választ adhatnak azokra a kérdésekre, hogy milyen faktorok, tényezők állhatnak a felsőoktatásból történő lemorzsolódás hátterében, emellett alapot tudunk teremteni kutatásunk következő interjú vizsgálati fázisához.

Kulcsszavak: lemorzsolódás, felsőoktatás, hallgatók

A szerző elérhetősége: gre.nanasi@gmail.com

Németh Balázs

ANGOL NYELVŰ ANDRAGÓGIA MA SZAK FEJLESZTÉSÉNEK FOLYAMATA AZ ERASMUS+ COMPALL PROJEKT BEN

Az előadás röviden összefoglalja az Andragógia/Felnőttoktató MA angol nyelvű MA szakok fejlesztésének az elmúlt tizenöt évben megjelent mértékadó trendjeit, majd összefoglalja és értékeli korábbi ESRALE és a kurrens Erasmus+ COMPALL projektben megvalósított innovációk sajátosságait, különös tekintettel a curriculum-fejlesztés és a módszertani és neveléstudományi szempontok érvényesülésére interdiszciplináris környezetben. Egyúttal az előadás kitér az angol nyelvű MA képzés hazai felsőoktatási környezetet érintő korlátjaira és perspektíváira egyaránt

Kulcsszavak: felsőoktatás, MA képzés, ERASMUS+

A szerző elérhetősége: nemeth.balazs@pte.hu

Németh Dóra Katalin

ÖNKÉPZŐKÖRI ÉS EGYESÜLETI TEVÉKENYSÉG EGY IPARI SZAKISKOLA ÉLETÉBEN

A dualizmus kori Magyarországon nagy változásokon ment át a szakképzés rendszere. Legfontosabb intézkedés talán az 1872.évi ipartörvény volt, amely végleg beszüntette hazánkban a céhek működését és az ipari képzés így már teljesen az oktatási rendszer feladatává vált. A XIX. század második felében alakult felső-ipariskolák és ipari szakiskolák feladata a megfelelő szakképzettség átadása mellett a tanulók zsege kora miatt a megfelelő szintű általános képzés, és erkölcsi, vallási, és közösségi nevelés is volt. Neveléstörténeti kutatásom központjában az 1908-ban alapított debreceni magyar királyi állami fémipari szakiskola áll. Előadásomban a rendelkezésre álló értesítők alapján kívánom bemutatni az iskolában létrejött önképzőköri tevékenységet, a korban hazánkban is nagy népszerűségnek örvendő cserkészetet, illetve a Nagy Háború után létrejött leventeegyesületi tevékenységet. A kutatásomban felhasználok az iskola évente kiadott értesítőit, az iskola történetéről már megjelent szakirodalmakat és az iskola működésével kapcsolatos levéltári forrásokat.

Kulcsszavak: önképzőkör, levente egyesület, cserkészet, ipari szakiskola

A szerző elérhetősége: nmthdr@gmail.com

Novák Zsuzsanna Mária

A FIZIKAI AKTIVITÁS FEJLESZTŐ HATÁSA A HARMADIK KORBAN

Az előadás a szenior korosztály életkori sajátosságait és fizikai aktivitási lehetőségeit mutatja be. Geronto-andragógusként diplomamunkámban átfogóan vizsgáltam elméletben és gyakorlatban a mozgás és a tánc szerepét az idősödés folyamatában. A rendszeresen végzett testedzés egészségmegőrző, teljesítménynövelő és fejlesztő hatása, valamint közérzetre gyakorolt pozitív hatása általánosan közismert. A sikeres idősödéssel való kapcsolata azonban viszonylag új ágat képez, mely mostanra került előtérbe, és egyre több kutatással is alátámasztott. Egyre több vizsgálat igazolja, hogy a rendszeresen végzett fizikai aktivitás javítja a mozgásszervi és mentális funkciókat, valamint gátolja és lassítja az élettani illetve kóros mentális hanyatlást az öregedő egyéneknél. A „sikeres öregedés” célja tulajdonképpen a megfelelő életminőség biztosítása, ami elérhető a fizikai és szellemi képességek működtetésével, fejlesztésével. Természetesen figyelemmel kell lennünk arra is, hogy a fizikai és szellemi aktivitás kölcsönhatásának szinergista szerepe van. Ezekre a felvetésekre választ adnak a speciálisan szenior korú populációra kifejlesztett mozgásprogramok, amelyek egyre szélesedő palettával állnak rendelkezésre.

Kulcsszavak: szenior, testedzés, „sikeres öregedés”

A szerző elérhetősége: novak.marcsi91@gmail.com

Novák Zsuzsanna Mária

A SZENIOR EGYENSÚLYTRÉNING MÓDSZERE, FONTOSSÁGA

Az előadás a szenior korosztály egy sajátos és igen fontos problémájára fókuszál, egyben megoldást is kínál egy saját fejlesztésű programmal. Az életkor előrehaladtával a regresszív folyamatok beindulásnak hatására többek között megváltozik az egyensúlyozás képessége is. Ez komoly veszélyt jelent, hiszen az elesés kockázatát vonja maga után, ami további problémákat eredményezhet. Ennek a kérdéskörnek a hátterében a szervek, szervrendszerek, képességek hanyatlása állhat. Az idős ember információi a test, testrészek helyzetéről kevésbé pontos, mivel a központi idegrendszer mozgásszabályozó központjának működése is csökken. A mozgás összerendezettsége, a koordináció, az általános erőnlét kulcsfontosságú kérdés az elesés megakadályozásában, az egyensúly megtartásában. Az igen gyakori balesetek elkerülhetőek, vagy legalább minimalizálhatóak lehetnének akkor, ha a csont- és izomrendszer megfelelő állapotban lenne. Erre nagyon jó módszer lehet a rendszeres testedzés, illetve egy speciálisan szenior korúakra kifejlesztett szenior egyensúlytréning mozgásprogram. Kutatások, valamint saját tapasztalatok is bizonyították, hogy a kitartó munkának és jól felépített gyakorlatsoroknak köszönhetően jelentős javulás érhető el a képességek fejlesztésével. Megállapítható tehát, hogy a testedzésnek, és a speciális programnak köszönhetően csökkenthető az elesés veszélye, javítható az egyensúlyérzék.

Kulcsszavak: szenior, koordináció, egyensúlyérzék

A szerző elérhetősége: novak.marcsi91@gmail.com

Nyilas Orsolya

KÖZÖSSÉGI TANULÁS SZÍNTEREI MÁTÉSZALKÁN

A társadalmi aktivitások közepette, közösségi tanulásnak nevezhető minden csoportokban lejátszódó tanulási folyamat. Legyen az formális illetve nem formális tanulás, legyen az informális tanulás, felnőtt és ifjúsági közösségben és közösségi színtérben zajló, a közösségi aktivitásokból és viszonyulásokból fakadó tanulás (Kozma 2010, Juhász, 2015). Az ismeretek, képességek, mentalitások és attitűdök formálódása egyrészt a személyiségeket változtatja meg, másrészt a közösséget is új tudásra, képességekre és érzületekre tesz szert, amelynek nyomán helyi fejlesztési projektek, társulások, intézmények, közösségi szolgálatok és szolgáltatások születhetnek. Egy ilyen jellegű kezdeményezésnek lehetünk szemtanúi Mátészalkán is. Ötven éve lett rossz hírű Mátészalka a munkásokat Budapestre szállító fekete vonatok és a „Mátészalka gyászba’ van” kezdetű komor dal miatt. Fájt is ez a „szalkaiaknak”, ezért a kisváros értelmisége egy ideje „A fény városa, Hollywood bölcsője” szlogennel próbálja árnyalni ezt a sötét képet. Fontosnak tartják, hogy legyen valódi közösség a városban. Azon fáradoznak, hogy a bélyeget levegyék, az itt élők önbecsülését helyre tegyék. A mátészalkaiak a történelmi főutcán, a Kossuth utcán – a „fény főutcájában” található, Magyarországon elsőként villanyvilágítással ellátott házban – fényinstallációs elektrotechnikai kiállítást hoznak létre, a Zukor Adolf-féle házban filmtörténeti múzeumot és romkocsmát, és nem utolsósorban Tony Curtis-emlékházat és kávézót, melynek megvalósítása érdekében helyi közösségi fejlesztési stratégia is készült. Ezeket a helyi közösség által kezdeményezett terveket poszterbemutatónkban ismertetjük.

Kulcsszavak: közösségi tanulás, közösségfejlesztés

A szerző elérhetősége: nyilas.orsolya@nye.hu

Olasz Lajos

NEMZET ÉS IDENTITÁS – TÖRTÉNETI LÁTÓSZÖGBŐL. IN MEMORIAM SZÚCS JENŐ

Szúcs Jenő, az európai hírű magyar történész professzor 1928-ban született Debrecenben, és 1988-ban hunyt el Leányfalun. A nemzet és a történelem viszonyáról vallott nézeteit, az 1960-as évek elején kibontakozó, de több hullámban az 1980-as évek közepéig húzódó nemzettudat vita kapcsán fejtette ki, de nem a publicisztikai polémiahoz csatlakozva, hanem egy nagyobb terjedelmű tudományos elemzés keretei között, A nemzet historikuma, és a történetszemlélet nemzeti látószöge címmel. Szúcs alaptalannak tekintette azt a hivatalos politika által is elfogadott, a szocialista nemzet történelmi gyökereit kereső megközelítést, hogy a korábbi évszázadok progresszív törekvései, a középkor és az újkor függetlenségi harcai, illetve parasztmozgalmai valamiféle nemzeti ideológia jegyében folyó társadalmi megnyilvánulások voltak. Álláspontja kifejtését nemcsak szakmai meggyőződése, tudományos igényessége motiválta. Történészként és értelmiségiként egyaránt tiltakozott az ellen, hogy a múltat az aktuálpolitika „szolgálólányának” tekintsék. Elutasította, hogy a nemzeti függetlenségi eszme és a népi patriotizmus mítoszának újrateremtését célzó retrospektív nemzetszemléletet a rendszer legitimációja, illetve a kiábrándult közvélemény „kárpótlása” érdekében egy hamis történelemképet kreáljon. Kiemelte, hogy a jelen problémáinak múltba történő visszavetítése nem kínál releváns megoldásokat, és valójában csak a társadalmi frusztrációt növeli.

Kulcsszavak: nemzet, identitás, történelemszemlélet, nemzettudat, Szúcs Jenő

A szerző elérhetősége: olasz@jgytk.szte.hu

Oláhné Zieser Zsuzsanna – Varga Kinga Réka

IPAR 4.0 ÉS A HAZAI FELNŐTTOKTATÁS

Az előadás témája a negyedik ipari forradalom hatásának elemzése a nemzetközi és hazai munkaerő-piaci előrejelzésekre fókuszálva. Az egész folyamat központjában az automatizáció, robottechnika, digitalizáció, big data és az algoritmusok állnak. Pontosabban az olyan méreteket öltő alkalmazásuk és fejlesztésük, mely jelentős mértékben okozhatja az emberi munka fölöslegessé válását. Nem csak az ipari szférában hanem a szolgáltató, közigazgatás, szociális és még más szektorokban is. A témával az utóbbi években egyre több szakcikk foglalkozik, de az látható egyelőre, hogy a vélekedések/elemzések gyakran ellentmondanak egymásnak. Az előadás célja, hogy ezekről rövid átfogó képet adjon, és elsősorban a foglalkoztatás szempontjából vizsgálja a változásokat. Mindezt természetesen összekapcsolva a hazai felnőttoktatás jelenlegi jellemzőivel, statisztikai adatok elemzésével. Az előadás összefoglalja a felnőttek képzésével kapcsolatos várható új gazdasági, munkaerő-piaci elvárásokat, és az ezekre adható válaszokat.

Kulcsszavak: ipari forradalom, robottechnika, digitalizáció

A szerző elérhetősége: olahnezieser.zsuzsanna@uni-bge.hu

Orbán Zsolt

A FELNŐTTEK TANULÁSI JELLEMZŐI A FELNŐTTKORÚ LAKOSSÁG DIGITÁLIS KOMPETENCIÁINAK FEJLESZTÉSE, EREDMÉNYEINEK VIZSGÁLATA AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁG RÉGIÓBAN

Az elmúlt évtizedekben a felnőttképzés jelentősége felértékelődött, az élethosszig tartó tanulás fontosabb, mint korábban bármikor. Az előadás az Észak-Magyarország régió gyakorlatában vizsgálja a digitális kompetenciát fejlesztő felnőttképzés elmúlt 7 évének helyzetét. Szekunder és primer kutatás keretében rávilágít a felnőttek tanulással kapcsolatos elvárásaira, a tanulás szokásaira. Az előadás vizsgálja, a felnőttek képzésekhez tanúsított hozzáállását, valamint az általuk leghasznosabbnak vélt digitális kompetenciaterületeket.

Kulcsszavak: LLL, digitális kompetencia, családok közösségi tanulása, generációk együttműködése.

A szerző elérhetősége: zs.orban01@gmail.com

Orosz Magdolna

A MÓDSZERKÉNT FELFOGOTT SZERETET A PEDAGÓGUSOK GYAKORLATI TEVÉKENYSÉGÉBEN

A dolgozatomban célja a szeretet megjelenésének vizsgálata a tanár-diák kapcsolatban, s ennek hatása az oktatási folyamatra. Napjainkra jelentős változáson ment keresztül a világ s vele együtt az oktatási rendszer is. A változás abban érhető legjobban tetten, hogy ma már nem elegendő szaktudással rendelkeznie egy pedagógusnak. A diákok viselkedésének kezeléséhez a bátorító nevelés módszereinek és a szeretet kifejezés formáinak áttekintésével kívánok segítséget nyújtani a pedagógusoknak, kiemelve a kamaszkori sajátosságokat. Diplomamunkám hat évfolyamos gimnáziumi osztályokban végeztem Hajdú-Bihar megyében. A kamaszkorra jellemző szeretet kifejezés formáit a tanár-diák kapcsolatokban, a metaforaelemzés(pedagógusokkal), az interjú(pedagógussal), a kérdőív(tanulók) és a megfigyelés módszereit választottam, a módszerek sokszínűségét valamint a nézőpontok sokrétűségét a téma komplexitása megkövetelte. A vizsgálatokból pedig leszűrhető következtetések, hogy jelen van a tanár-diák kapcsolatban a szeretet és ezt a minta legtöbb tagja létfontosságúnak tartja. Emellett megállapítható a legtöbb kérdéskör alapján az is, hogy a résztvevő pedagógusok közt a reáltantárgyakat tanító pedagógusok, különösen a matematika tanárok zárkózottabbak a humán beállítódottságú pedagógusoknál a diákok szeretet kifejezésében. Továbbá a mintában szereplő felsőbb évesekről is elmondható, hogy zárkózottabbá válnak, ahogy idősödnek, Várkonyi Hildebrand állítását igazolja ez, a kisebb gyerekek több szeretetet igényelnek. S végül beigazolódni látszik Gary Chapman kijelentése a vizsgált személyek körében, hogy a szeretet érintésekkel való kifejezése és az igény erre a gyermekben lassan eltűnik. Hetedik osztályban jelen van, de már a nyolcadik osztályban csak minimálisan jelenik meg, a kilencedikesektől kezdve pedig egyáltalán nem jellemző. A szeretetnek pedig a megkérdezett diákoknál órai figyelmet és jelenlétet elősegítő hatása van.

Kulcsszavak: tanár-diák kapcsolat, szeretet kinyilvánítás formái, bátorító nevelés, kamaszkor.

A szerző elérhetősége: oroszmagdika94@gmail.com

Oszlanczi Tímea

**A MŰVELŐDÉSHEZ VALÓ ALAPVETŐ EMBERI JOG TARTALMI VÁLTOZÁSI
MAGYARORSZÁGON**

A művelődés lehetősége az ember alapvető emberi joga, mely magában foglalja a tanuláshoz (oktatáshoz) való jogot, a kultúra és a tudomány eredményeiből való részesülési jogot, valamint a tudomány és a művészeti szabadság biztosításának jogát. Szekcióelőadásunkban bemutatjuk, hogyan alakult hazánkban a művelődéshez való jog tartalma, illetve milyen jogi keretek között került sor az alapjog egyes tartalmi elemeinek biztosítására.

Kulcsszavak: emberi jog, művelődés, tartalmi elemek

A szerző elérhetősége: timea.oszlanczi@gmail.com

Oszterman Dorottya

KÖZÖSSÉG ÉS FEJLESZTÉSE ONGÁN

A települések fejlődését és fejlesztését nagy mértékben meghatározza társadalmi-gazdasági környezetük, és ezen belül közösségeik működése. A közösségek kialakulása, fejlődése nem csak a tagjaik tevékenységére és akaratára épül, hanem a közösségeket körülvevő társadalmi közeg támogatására is – legyen az akár erkölcsi, akár anyagi támogatás. A kistelepülések különösen ún. közösségi alapú fejlődési ívet járnak be: minél több településért tenni akaró aktív közösség tevékenykedik a településen, annál fejlettebb, élhetőbb és fenntarthatóbb települések jönnek létre. Ezt a folyamatot vizsgálom egy Borsod-Abaúj-Zemplén megyei hátrányos helyzetű térség kistelepülésének bemutatásán, ún. jó gyakorlatán keresztül. Az előadás Onga települést mutatja be, az ottani közösségfejlesztés alakulását, annak előzményeit és a jelenlegi közösségfejlesztési folyamatokat. A kutatás elsősorban az Ongai Kulturális Egyesület településre gyakorolt hatását, valamint a Quintessence Pálinkaverseny szerepét vizsgálja. A kutatás az OKE elnökével és egyben a Pálinkaverseny igazgatójával, valamint a verseny önkénteseivel készített interjúk és az OKE egyesület publikációinak elemzésével zajlott. A település jó gyakorlatának megismerése, közösségi működésének feltárása példaként szolgálhat más hasonló méretű települések számára is, így adaptálható, és tágabb környezetben is fejlesztő hatást generáló minta.

Kulcsszavak: közösségfejlesztés, tanuló közösségek, kulturális tanulás

A szerző elérhetősége: oszterman.dorotya@gmail.com

Paczári Viktória

TÁRSADALMI INNOVÁTOROK A MAGYAR TÁRSADALOMBAN

A társadalmi innovációk olyan, a társadalmi problémák enyhítését célzó kezdeményezések, melyek többnyire az érintettek bevonásával, ezáltal a társadalom cselekvőképességének fokozásával, aktiválásával próbálnak a korábbi megoldásoknál hatékonyabb alternatívát nyújtani. A benne rejlő lehetőségeket felismerve egyre nagyobb prioritást élvez a hazai és nemzetközi stratégiák kidolgozása során, egyebek mellett az Európai Unió is kiemelt ügyként kezeli a tagországok társadalmi innovációs képességének fokozását. Ennek fő oka a társadalmi innovációk versenyképességet fokozó funkciója azáltal, hogy a rendszeresen megújuló társadalmi problémákat működő megoldásokkal képes orvosolni. Kutatásomban a magyarországi társadalmi innovációk jellemzőivel, jelentőségével, hatásaival foglalkozom. Az átfogó vizsgálat során olyan társadalmi innovációt kezdeményezők körében végzek kvalitatív kutatást, amelyek tevékenységét, sikerét már elismerték, esetleg támogató, inkubációs programban is részt vesznek. Előadásomban bemutatom a kutatáshoz készített adatbázis fő jellemzőit, a társadalmi innovátorok néhány jellemzőjét.

Kulcsszavak: társadalmi innováció, innováció, civil társadalom

A szerző elérhetősége: viktoria.paczari@unideb.hu

Paczári Viktória

TÁRSADALMI INNOVÁTOROK A MAGYAR TÁRSADALOMBAN

A társadalmi innovációk olyan, a társadalmi problémák enyhítését célzó kezdeményezések, melyek többnyire az érintettek bevonásával, ezáltal a társadalom cselekvőképességének fokozásával, aktiválásával próbálnak a korábbi megoldásoknál hatékonyabb alternatívát nyújtani. A benne rejlő lehetőségeket felismerve egyre nagyobb prioritást élvez a hazai és nemzetközi stratégiák kidolgozása során, egyebek mellett az Európai Unió is kiemelt ügyként kezeli a tagországok társadalmi innovációs képességének fokozását. Ennek fő oka a társadalmi innovációk versenyképességet fokozó funkciója azáltal, hogy a rendszeresen megújuló társadalmi problémákat működő megoldásokkal képes orvosolni. Kutatásomban a magyarországi társadalmi innovációk jellemzőivel, jelentőségével, hatásaival foglalkozom. Az átfogó vizsgálat során olyan társadalmi innovációt kezdeményezők körében végzek kvalitatív kutatást, amelyek tevékenységét, sikerét már elismerték, esetleg támogató, inkubációs programban is részt vesznek. Előadásomban bemutatom a kutatáshoz készített adatbázis fő jellemzőit, a társadalmi innovátorok néhány jellemzőjét.

Kulcsszavak: társadalmi innováció, innováció, civil társadalom

A szerző elérhetősége: viktoria.paczari@unideb.hu

Papp Tímea

SZÓRVÁNYOKTATÁS ÉS FELNŐTTKÉPZÉSEK A KALLÓS ZOLTÁN ALAPÍTVÁNYNÁL

A Kallós Zoltán Alapítványt 1992-ben hozta létre Kallós Zoltán. Intézményünk elsősorban oktatási, szociális és kulturális téren tevékenykedik Válaszúton, Nagysármáson, Kolozsváron és szórványvidéki falvakban. Elsődleges célunk a mezőszéki szórványoktatás felkarolása, de aktívan részt veszünk felnőtteknek szóló továbbképzések lebonyolításában, népzeneoktatásban, néptánc- és kézműves táborok szervezésében. A választói birtok ad otthont Kallós Zoltán néprajzi magángyűjteményének is.

Témaválasztásunk a Kallós Zoltán Alapítvány által felnőtteknek szóló képzéseinek bemutatása, illetve az alapítvány szórványoktatási programjának ismertetése: mióta szervezünk képzéseket és kiknek, milyen témában, mióta működik a szórványoktatásunk, mik a jellemzői.

Kulcsszavak: társadalmi innováció, innováció, civil társadalom

A szerző elérhetősége: paptimea@yahoo.com

Papp Éva

A PISA FELMÉRÉS KÉRDŐJELEI

Válaszkeresés a magyar diákoknak a nemzetközi felmérések (szövegértés, matematika, természettudományos tárgyak) rangsorában elfoglalt, szerény helyezéseire. Mivel magyarázható a 15 évesek PISA felméréseinek sorozatos gyenge teljesítménye? Miért nem ad gyakorlati tudást a magyar iskola? Hol keresendő a felelősök? Az oktatási koncepcióban, a tanároknál, a tudásátadás letéteményeseinél, netán maguknál a diákoknál, vagy a magyarok idegen nyelvet elsajátító kultúrájában? E szemszögekből nézve is olyan gyengék ezek az eredmények? A kutatás módszere: A feleletet, az azonos időszakok érettségi eredményeinek, a hazai idegen-nyelvtanítás eredményességének, a különböző oktatási koncepcióknak az összehasonlítása, valamint a humán oldalak (tanárok, diákok) felkészültségeinek vizsgálata, adta. A kutatás eredménye: A megfogalmazott kérdések mindegyike magában rejtette a feleletet egy bizonyos összetevőjét. A több kicsi egy nagyobb egészben hordozta magában a választ. Mindegyik vizsgált területen keresni lehet a változtatásokat! A kutatás általános és oktatáspolitikai jelentősége: Rövidtávon a hazai oktatás sokadik alkalmi górcső alá helyezése után, elsősorban a hibák kijavításának esélye, másodsorban a lehető változtatások mielőbbi beindítása várható. Hosszabbtávon, az újabb oktatási módszerek segítségével a nemzetközi felmérések eredményei, valamint a magyar felsőfokú végzettségűek, összehasonlításokban még mindig szűkös számaránya is, javítható.

Kulcsszavak: PISA felmérések, érettségik, idegen nyelvek oktatása oktatási koncepciók

A szerző elérhetősége: pappeva7@freemail.hu

Pete Nikoletta

LIFE LONG LEARNING WEEK SZLOVÉNIÁBAN

1992 óta Európa számos országában szervezik meg az egész élet át tartó tanulás jegyében megvalósuló Felnőtt tanulók hetét vagy Tanulási fesztivált. A rendezvények célja a felnőttkori tanulás és művelődés fókuszba helyezése, erkölcsi és anyagi támogatottságának elősegítése. Ez elmúlt 10 évben fokozottan előtérbe kerülő LLL, LWL háttérében az utóbbi időben világszerte megfigyelhető tanuló társadalom kialakulása áll. Ennek ellenére azt láthatjuk, hogy az élethosszig tartó tanulásba való bekapcsolódás hazánkban elmarad az Európai átlagtól. Az EU tagországokban a felnőttek közel 42% rendszeresen részt vesz felnőttképzésben, addig ez az arány Magyarországon még csak 12 % (2011-es adat). A felnőtt tanulás láthatóbbá tétele nélkülözhetetlen a tanuló társadalom megteremtéséhez, amelyben a Tanulási fesztiválok fontosabb szerepet kaphatnának hazánkban is. Előadásomban a Szlovéniában már 23 éve eredményesen működő „LLL Week” főbb sajátosságait és tapasztalatait mutatom be, mint jó gyakorlatot más országok hasonló rendezvényei között. Az előadást megalapozó szakmai tanulmányút az Erasmus+ program keretében valósult meg. (projektazonosító: 2017-1-HU01-KA104-035707)

Kulcsszavak: Tanulási fesztivál, LLL, tanuló társadalom

A szerző elérhetősége: peteniki@gmail.com

Pócsik Orsolya

A TUDÁSKONCEPCIÓ VÁLTOZÁSA A HAZAI FELNŐTTKÉPZÉSBEN

A tudásunk interdiszciplináris mivoltáról sokan- sokféleképpen vélekedtek. Elméleti keretként összegzem a meglévő tudásunk neveléstudományi, gazdasági, társadalmi nézeteit. Az empirikus kutatásom célja, a tudáskonceptió fejlődésének elemzésével tágabb összefüggésekre világítsak rá a hazai felnőttképzésben, vagyis megvizsgálom, mit értenek tudáson. Elemzem a néhány képzéshez kapcsolódó akkreditációs programot és tanterveket, vizsgálom az oktatók és tanulók/ hallgatók vélekedését a tudásról, áttekintem és elemzem a kérdéssel kapcsolatos dokumentumokat, nemzetközi publikációkat. Vizsgálati célcsoportként a 16-24 éves korosztályt és oktatóikat nevezem meg. A tudáskonceptiót pedig, mint változó egészet értelmezem, amellyel az egyének előnyt szereznek a társadalmi, gazdasági és életviteli érvényesülésükhöz. Azonban tudásunk neveléstudományi oldala is kellően szignifikáns ahhoz, hogy feltárjuk a módszertani kereteket, melyek, azonosságokat és különbségeket mutathatnak a hazai tudáskonceptió felfogásában.

Kulcsszavak: PISA felmérések, érettségik, idegen nyelvek oktatása oktatási koncepciók

A szerző elérhetősége: orsolya.pocsik@gmail.com

Pócsik Orsolya

DIGITAL EDUCATION, LEARNING FORMS AND LLL PROCESS IN TEACHERS' EDUCATION

I begin my lecture with the timely issues of digital education, modern education and education are unthinkable without digitalisation, without ICT, and which help in the acquisition, storage, use, transmission and communication of information. In my lecture, I examine how the digital switchover and the spread of technology influence the formal, didactically designed, closed-system, students' learning, institutional system. My lecture also addresses the formal and non-formal and informal processes of the lecture and how they contribute to the transformation of access to information to the LLL process, to the 4th Industrial Revolution. According to LLL, human knowledge is for human existence. XXI. century social, economic, political changes have resulted in lifelong learning. Turn back to cognitive pedagogy, where the development of intellect is the goal of the teacher. Activity is practical and experiencing, this is a pedagogical goal. According to constructivist pedagogy, the pedagogical community should have jointly participated in the learning process. In this kind of pedagogy, the learning communities have an important role, and the value of the LLL becomes a great value. Connectivism is the pedagogy of networked learning, where LLL is the main guiding aspect, and the importance of informal learning increases.

Kulcsszavak: ICT, LLL, formal learning, non-formal learning, informal learning,

A szerző elérhetősége: orsolya.pocsik@gmail.com

Pócsik Orsolya

TURIZMUS ANDRAGÓGIAI KIHÍVÁSOK MAGYARORSZÁG ÉS NÉMETORSZÁG TEKINTETÉBEN

Poszteremben azt szeretném bemutatni, hogy az turizmus andragógiai rendszere, hogyan néz ki Magyarország és Németország keresztmetszetén keresztül. Hogyan oszlik fel és milyen arányokban a különböző turizmus andragógiai ágara: - Kulturális örökségturizmus, - attrakció és látogatómenedzsment, rendezvény szervezés, - művészettörténet, néprajzi alapismeretek és a kulturális turizmus E területen belül a következő tényezők vizsgálatát tervezem még: a magyar és a német jogi környezet (illetve az Európai Unión belüli szabályzások) összehasonlítása, az idegenforgalmi ágazat növekedésének elemzése az utóbbi években, valamint az állami szerepvállalás megléte és annak jellemzői az idegenforgalmi ágazaton belül (a TDM rendszer szerepe). Két fő részből fog állni, az egyik az elméleti megalapozás (módszertan, irodalmi feldolgozás), valamint saját primer és szekunder kutatásaim bemutatása, azok elemzése, amelynek végeredményeként- olyan új, illetve újszerű tudományos eredményeket tudok felmutatni, amelynek a magyar nemzetgazdaság szereplői számára is a jövőben hasznosíthatók lesznek.

Kulcsszavak: Turizmus andragógia ágai, TDM rendszer, vonzerő leltár

A szerző elérhetősége: orsolya.pocsik@gmail.com

Ponyi László – Juhász Erika

AGORÁK A VÁROSOK KÖZMŰVELŐDÉSI FELADATELLÁTÁSÁBAN (2011-2015)

Az Agora Programról a közművelődési szakma először az Oktatási és Kulturális Minisztérium Közművelődési Főosztályának 2007-2013 közötti időszakra szóló Közművelődési Stratégiájában olvashatott. Az Agora Program célja integrált koncepció mentén működő multifunkcionális közösségi központok létrehozása az 50 ezer főnél nagyobb lakosságszámú magyarországi városok esetében. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv, illetve az Új Széchenyi Terv keretein belül, 2011 és 2015 között 13 településen történt agora és agora pólus típusú beruházás. A fejlesztések művelődéstörténeti és közművelődés-szakmai jelentőségét mutatja, hogy a beruházások több mint 20 milliárd forintba kerültek. Jelen előadás célja az Agora és az Agora Pólus közművelődés-fejlesztési programban érintett városok közművelődési feladatellátásának bemutatása. Az előadás az NMI Művelődési Intézet 2016-ban lezárt kutatására támaszkodik. A vizsgálatban 10 év közművelődési adatsorait vizsgáltuk a kötelező közművelődési statisztikai adatszolgáltatásból kapott információk alapján. A kutatási céljaink között szerepelt annak felmérése is, hogy az új közösségi központok létrejötte milyen hatással bírt a 13 település közművelődési feladatellátására. Az elemzési időszak 2006-2015. (10 év). Elemzési egység: azok a települések, ahol agora, illetve agora pólus intézmény működik.

Kulcsszavak: agora, agora-pólus, kulturális programok, közművelődési feladatellátás

A szerző elérhetősége: lponyi@gmail.com

Pósze Andrea

AZ UKRÁN NYELV ELSAJÁTÍTÁSÁNAK PROBLÉMÁI KÁRPÁTALJAI MAGYAR ANYANYELVŰEK SZÁMÁRA

Minden nemzetnek legfőbb kincse a nyelve. Így vannak ezzel a Kárpátalján élő magyar nemzetiségűek is. Míg tanuljuk, ápoljuk anyanyelvünket, párhuzamban tudnunk kell (kéne) az államnyelvet is – az ukrán oktatási törvények szerint – anyanyelvi szinten. Az ukrán alkotmány 10. cikkelye szerint "Ukrajnában az államnyelv az ukrán". Nyelvtörvénye szerint az oktatás és nevelés nyelve kapcsán kimondja azt is, hogy "Ukrajna állampolgárainak elidegeníthetetlen joga, hogy a gyermekek taníttatásának nyelvét szabadon válasszák meg" (2, 25. cikkely). Sok szülő élve a lehetőséggel, hogy gyermeke anyanyelvén tanulhat, még ha az érettségi vizsgáknál ugyanazok a feltételek, mint az ukrán anyanyelvű tanulóknál, magyar osztályba íratta gyermekét. 2017-ben azonban Ukrajna egy olyan lépést tett a nemzeti kisebbségi oktatás ügyében, amivel megnehezítette sok magyar szülő, tanuló helyzetét. Ugyanis a 7. cikkely kimondja, hogy "Ukrajnában az oktatás nyelve az ukrán, a kisebbségek anyanyelvű oktatása csak az első négy osztályban engedélyezett, az ötödik osztálytól pedig a tantárgyak oktatásának többsége ukrán nyelven történik". Tehát nem az oktatás módszerén változtatnak, hanem ukránosítanak. Ahhoz, hogy egy kárpátaljai magyar anyanyelvű gyermek vagy fiatal megtanulja az ukrán nyelvet, egy megfelelő oktatástervezésre lenne szükség. Több osztályban tapasztalható, hogy a tanuló még anyanyelvén nem sajátította el az adott témát nyelvtanból, ukrán nyelvből már tudnia kéne. Még szomorúbb, hogy az ukrán szakos tanárok nem ismerik a magyar nyelvet, sok esetben ukrán ajkúak, így nem tudják lefordítani a szükséges nyelvtani fogalmakat. 2017 szeptemberétől a nemzeti kisebbségi osztályokban egy próba (experimentációs) tantervet indítottak el. Heti 5 órában tanulják az ukrán nyelvet az 5. osztályban, míg magyar nyelvből heti 2 van. Vagyis a tanulók anyanyelvükön még nem tanulták részletesen az adott nyelvtani témakört, ukránul azt már kitűnően tudniuk kellene. Nagy szükség lenne ukrán szakos tanárok magyar nyelvű képzésére. A megfelelő oktatástervezés megoldaná az ukrán nyelv elsajátításának problémáját Kárpátalján és a nemzeti kisebbségek körében Ukrajnában.

Kulcsszavak: anyanyelv, nemzeti kisebbség, oktatástervezés, oktatás

A szerző elérhetősége: poszeandrea@kmf.uz.ua

R. Simor Katalin

A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS ELMÚLT 20 ÉVE HAJDÚ-BIHAR MEGYÉBEN

1990 novemberében a Kölcsey Művelődési Központ szervezésében elindult a közösségfejlesztők középfokú képzése Hajdú-Biharban. A cél az volt, hogy a résztvevők megismerjék a közösségfejlesztés módszereit és elsajátítsák szemléletét. Nagyrábén akkor már két éve tartott egy közösségfejlesztő folyamat, amelynek tapasztalatait felhasználva hirdette meg a képzést a később a szakterület országos szaktekintélyévé vált Groskáné Piránszki Irén. A meghívással kilencen éltek. Akik vállalkoztak az önképzésre, hittek abban, hogy a népművelő csak akkor végezheti eredményesen a munkáját, ha ismeri a környezetét, a helyi társadalomban elinduló folyamatokat és közvetítő tud lenni az emberek között. A tanfolyam végül olyan eredményesnek bizonyult, hogy a résztvevők maguk is közösséggé váltak, megalapították a Községfejlesztők Hajdú-Bihar megyei Egyesületét. Bekapcsolódtak az országos vérkeringésbe, intenzív kapcsolatot ápoltak a budapesti képzőkkel és nem utolsó sorban egymással, segítve, támogatva, kiegészítve egymás helyben végzett munkáját. Ez a rövid, de intenzív időszak kinek-kinek meghatározta a későbbi tevékenységét és befolyásolta a pályáját, az életét is. Az ő munkájukat ismerteti és előttük tiszteleg ez a bemutató.

Kulcsszavak: közösségfejlesztés, önképzés

A szerző elérhetősége: simor.katalin@nminkft.hu

Sági Norberta

KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS A MÚLTBÓL TÁPLÁLKOZVA

Kistelepüléseken sok esetben civil kezdeményezésként, gyakran a helyi nyugdíjasok munkájának köszönhetően jönnek létre úgynevezett "tájházak", helytörténeti gyűjtemények, melyek célja a település múltjával kapcsolatos tárgyi emlékek megőrzése, esetleg azok bemutatása, idegenforgalmi hasznosításuk. Ezek a gyűjtemények (az önkormányzatnál vagy a helyi iskolában alkalmazható) alkalmas szakember híján kihasználatlanok, az ott felhalmozott tudás nem tud eljutni a lakosság, a fiatalabb korosztályok felé, s így a közösségmegtartó, közösségépítő szerepüket sem tudják betölteni. Az előadás bemutatja az újszilvási helytörténeti gyűjtemény történetét, feltárja hasznosítási módjait, majd a közösségépítésben betöltött szerepét és a ki nem aknázott lehetőségeket.

Kulcsszavak: Újszilvás, tájház, közösségépítés

A szerző elérhetősége: sagi.norberta@pk.uni-neumann.hu

Simándi Szilvia

ONLINE TANULÓKÖRÖK

Munkánkban a felnőttkori művelődést támogató kezdeményezések és színterek közül a tanulókörökre fókuszálunk. Az online felületen kialakítható közösségi tanulás iránti érdeklődésről és keresletről igényfelmérést végeztünk online kérdőíves megkérdezés keretében. Az online elérhető kérdőívünket összesen 318 fő töltötte ki. Eredményeink bemutatásakor a felnőttkori tanulás motivációi mentén a válaszadók körében egy tipológia megalkotására is kísérletet tettünk.

Kulcsszavak: közösségi tanulás, online tanulási környezet

A szerző elérhetősége: simandi.szilvia@uni-eszterhazy.hu

Sotkó Levente Attila

TÉR. TERV. KÖZÖSSÉG?

2009-2012. között Bács-Kiskun megyében, egy civil fenntartású „művházban” egy ifjúsági fejlesztési munka valósult meg. Ennek a fejlesztési munkának a folyamata számos kulturális, közösségi és társadalomtudományi kérdést vet fel, ugyanakkor ad választ ezekre – részben. Az előadás bemutatja a befejezetlen (vagy be nem fejezhető!?) folyamat helyi fiatalok térhez való kötődését, a tér alakítását és elköteleződöttségét, a részvételi lépcsőt bejárva – megmászva azt és letaszítva onnan.

Bemutatja, hogy milyen eszközökkel és módszerekkel lehet sikeresen elérni egy fiatal közösség megszületését, cselekvési potenciáljának kialakítását, ösztönzését.

A tér határozza meg a közösséget? A tér meghatározhatja a közösséget? A közösség határozza meg a teret? A közösség meghatározhatja a teret? Nyújt-e és meddig nyújt biztonságot egy tér egy közösségnek? Tér nélkül tud-e élni egy közösség?

Ezekre a kérdésekre kíván az előadás választ adni, valamint újabb nyitott kérdéseket felvetni

Kulcsszavak: ifjúsági munka, közösségi tervezés, közösségi tér, részvétel

A szerző elérhetősége: sleviati@gmail.com

Sotkóné Máté Krisztina

NÉPFŐISKOLA: EGYHÁZ KONTRA ÁLLAM?

Jelen előadás célja egy doktori disszertáció levéltári forrásokon alapuló kutatási részeredményeinek bemutatása. A disszertáció az egykori Szatmár-Bereg vármegye művelődési életének alakulását kívánja majd bemutatni, főként a szabadművelődés korszakára fókuszálva, ugyanakkor kiemelt figyelmet szentelve a 8 évig a Szatmári Egyházmegye által működtetett Szatmári Népfőiskolára.

Jelen előadás a Szatmári Egyházmegye keretében (1940-1948) működő Szatmári Népfőiskola helyzetét kívánja ismertetni, elsősorban primer források elemzése nyomán. A levéltári kutatás nyomán megismert dokumentumok az alapítói elvek, a működési mechanizmusok mellett betekintést engednek az állami művelődéspolitikába és a Szatmári Népfőiskola egymáshoz való viszonyába. Izgalmas kérdéseket vetnek fel egy egyház által működtetett népfőiskola és az állam által gondozott szabadművelődés intézményesített hálózata közötti együttműködése tekintetében.

Kulcsszavak: népfőiskola, szabadművelődés, egyház, művelődéspolitiká

A szerző elérhetősége: sotkone.mate.kisztina@gmail.com

Sulyok Tamás

IDŐSEK ÉS A DIGITÁLIS TANULÁS. SENIOR IT KÉPZÉSE TAPASZTALATAI

Lépést tartani a digitális fejlődéssel, minden korosztály számára nagy kihívást jelent. Azok az idős generációk (60-70 évnél idősebbek), akik nagyrészt még felnőttként sem, vagy csak nagyon későn találkoztak az információs társadalom eszközeivel, nagyon nehezen tudnak beilleszkedni ebbe az új, IT alap környezetbe. Pedig egyre kevesebb információ, tartalom érhető el hagyományos felületeken, amely arra kényszeríti az időseket, hogy megismerkedjenek az elektronikus eszközök világával. Ez a kihívás, a digitális kompetenciák megszerzése, számos pedagógiai és módszertani kihívás elé állítja az oktatókat. Mit, mennyit és hogyan érdemes felépíteni az ilyen tanfolyamok során? Milyen elvárásai vannak a résztvevőknek? Milyen a hozzáállásuk? Az elmúlt évek alatt kollégáimmal több internetes és okostelefonos tanfolyamot vezettünk és ezek tapasztalatait gyűjtöttük össze. Az előadás ezen tapasztalatokat mutatja be, némi iránymutatással a jövőbeli IT tanfolyamok sikeres megvalósítása érdekében.

Kulcsszavak: senior IT tanfolyamok, digitális kompetencia

A szerző elérhetősége: sulyok@uni-zsigmond.hu

Szabó Barbara – Márkus Edina

KÖZÖSSÉGSZERVEZŐ HALLGATÓK REKRUTÁCIÓS BÁZISA

Az előadás célja egy a közösségszervező alapképzésre jelentkező hallgatókra vonatkozó elemzés bemutatása. Az egyetemi hagyományokra épülő közösségi művelődéssel és felnőttképzéssel foglalkozó képzések hazánkban több mint 60 éves múltra tekintenek vissza. A képzésre vonatkozó elméleti és empirikus vizsgálatok fókuszában a képzés történetével, fejlődésével, módszertani, tartalmi vizsgálatával foglalkozó kutatások (Rubovszky, 1994; Durkó, 1995; T.Kiss, 2000; Hidy 2001; T. Molnár, 2016; Juhász, 2008, 2016) vannak. A jelentkező hallgatók rekrutációs bázisával csak említés szintjén foglalkoznak. Munkánkhoz az Oktatási Hivatal 2017 évi általános felvételi eljárásához kapcsolódó jelentkezési adatait használtuk. Az adatokat SPSS program segítségével elemeztük. A közösségszervező alapszakra 2017-ben az általános és pótfelvételi eljárás keretében, nappali és levelező tagozaton első helyes jelentkezők és felvettek adatait tekintjük át több szempont alapján (nem, kor, előtanulmányok, lakóhely, stb). Feltérképezzük a hallgatók szociokulturális háttérét, mutatóit. Az adatbázisban 105.868 fő szerepelt, melyből 494 fő, aki közösségszervező alapszakra jelentkezett első helyen. Számukra 7 intézmény, hirdetett kétféle munkarendben, állami és költségtérítéses finanszírozási formában képzést. Az eredmények választ adhatnak azokra a kérdésekre, hogy kik a képzés hallgatói, honnan érkeznek, milyen háttérrel és előképzettségekkel rendelkeznek. Munkánk hozzájárulhat a közösségi művelődéssel és felnőttképzéssel foglalkozó szakokon tanulók háttérének és tanulmányi képzettségüknek ismeretéhez, a képzéseket folytató intézmények képzéstervezési, -szervezési munkájához.

Kulcsszavak: felsőoktatás, közösségszervezők, felvételi adatok, szociokulturális háttér

A szerző elérhetősége: szabobara89@gmail.com

markusedina@gmail.com

Szabó Ferenc

A TANULÁSI EREDMÉNYEK HALLGATÓI ÖNÉRTÉKELÉSÉNEK ÖSSZEVETÉSE A VIZSGAEREDMÉNYEKKEK

Primer kutatás keretében vizsgáltam a Szegedi Tudományegyetem Mérnöki Kar hallgatóinak véleményét a tanulási eredmény-alapú képzési kimeneti követelményekről, melyeket nemrégiben dolgoztam ki az egyes kurzusaimra. Miután a hallgatókat megismertettem az új rendszerrel, a véleményüket kértem az egyes tantárgyak esetében elvárt konkrét tanulási eredményekről. Kérdőíves lekérdezés keretében egyrészt azt vizsgáltam, hogy az egyes, általam meghatározott konkrét tanulási eredmények fontosságát hogyan értékelik későbbi szakmai előmenetelük szempontjából, másrészt, hogy a szemeszter során hogyan értékelik saját kompetenciáik fejlődését e tanulási eredmények tekintetében. Ez utóbbi önértékelést összevettem a ténylegesen elért vizsgaeredményekkel. A kérdőíveket kar alapszakos hallgatói töltötték ki, összesen mintegy 150 fő. Kutatásom egyrészt megmutatja, hogy a hallgatók hogyan értékelik saját tudásuk képességeik fejlődését, attitűdjük és autonómiájuk változását, másrészt látható belőle, hogy ezt mennyiben tükrözik vissza a vizsgaeredmények. Tanulmányom adalékul szolgálhat a képesítési keretrendszerrel és a képzési kimeneti követelményekkel foglalkozó vizsgálatokhoz és munkákhoz.

Kulcsszavak: önértékelés, kérdőív

A szerző elérhetősége: szabof55@gmail.com

Szabó János Zoltán

FESZTIVALIZÁCIÓ ÉS KONFORMITÁS

A fesztivalizáció mint megértést elősegítő társadalmi tanulási folyamat, melynek középpontjában az élmény keresése áll felhasználva a fesztiválforma egyes elemeit – nem független a konformitás változásaitól. A mainstream azaz a kulturális főszólam folyamatosan változik, egyes elemek beépülnek, míg mások kiesnek belőle, ennek megfelelően a konformnak tekintett irányzatok is változnak. A kulturális paradigmaváltás és az ifjúsági korszakváltás során felszínre került új konform irányvonal a késő modern társadalom kulturális sajátossága a nyugati kultúrában. Fő kérdésem ennek megfelelően az, hogy milyen egymásra hatás azonosítható a fesztivalizáció és konformitás között?

Kiindulópontom, hogy az emberek egymástól való eltávolodásával, a társadalmi elidegenedéssel ellentétesen ható folyamatnak tartom a fesztivalizációt. Nem állítom azonban, hogy a fesztivalizáció az elidegenedést teljességgel megállítja, de mindenképpen ellene hat. Nyilvánvaló, hogy a közösségi kötelékek megerősítésével éri el ezt a hatást a fesztivalizáció.

A fesztivalizáció elterjedésével párhuzamos folyamat az új konform kultúra kialakulása. Az új konform kultúra a társadalmi és kulturális élet demokratizálódásának gyümölcse, ma már mindenki részt vehet fogyasztóként, rajongóként a kulturális folyamatokban és alkotóként is számos módon bekapcsolódhat. Mindemellett természetes volt az elmúlt évtizedekben, hogy a kulturális fogyasztók legnagyobb tömege a fiatalokból áll, pl. a komolyzenei koncertek közönségéből pl. teljességgel hiányzik a 35-50 közötti korosztály. Úgy vélem azonban a fesztivalizáció az, ami a kultúrafogyasztást elérhetővé teszi a népesség szélesebb rétegei számára is.

Kulcsszavak: fesztivalizáció, konformitás, közösségi kötelék

A szerző elérhetősége: szabojz1@gmail.com

Szabó József

JÁTÉKOS KOMPETENCIÁK

A játékok egyre nagyobb teret nyernek a fiatalok között. Életük részévé válva meghatározó szerepet játszanak az informális kapcsolatok kialakításában, a társas viselkedésükben és az iskolai tanulásban. A többszereplős szerepjátékok (MMORPG) nem játékok, hanem közösségek. A játékosokban komoly érzelmi kötődés alakul ki a világ és társaik iránt. Az esetek egy részében a valós világban kötött kapcsolat folytatódik tovább a virtuális világban, máskor pedig a virtuális térben kialakult kapcsolat válik valós világbelivé. Kutatásunk első része a játékhazsnálatot és a játékok során megszerzett kompetenciákat vizsgálta. A második rész a Deac-Hackers esport szakosztály esportolóinak kompetenciáit elemezte. Kitért arra, hogy mit is jelent a játékosoknak a szakosztály működése, milyen fejlődési lehetőségek láthatók, illetve a szakosztály vezetése hogyan segíti a játékosokat az esport sikerek elérésében. A mára már 151 esportolót felvonultató szervezet országosan is elismert, és egyetemi keretek közötti működése egyedülálló. Fontos kutatási és nevelési feladatokat lát el, összefogja a gamerek helyi közösségeit. Az eredmények segítenek abban, hogy az iskolák, a tanárok is felkészüljenek az új kihívásokra, a játékokat kapcsolják be az ismeretátadási folyamatba. Ma már eljutottunk addig, hogy Debrecenben elsőként van olyan középiskola, ahol esport bajnokságot rendeznek, a játékokra és a játékosokra is úgy tekintenek, mint hatékony kompetenciafejlesztési és fejlődési lehetőségre.

Kulcsszavak: virtuális tér, játékhazsnálat, esport

A szerző elérhetősége: szabo.jozsef57@gmail.com

Szeitz János

A TÁRSADALMI KOMMUNIKÁCIÓ, MINT ESZKÖZ ÉS MÓDSZER AZ ANDRAGÓGIAELMÉLET FEJLESZTÉSÉBEN ÉS GYAKORLATÁBAN

A 20. század második felétől, amint azt a felgyorsult társadalmi, technikai fejlődés, a mind átfogóbb globalizációs folyamat megkövetelte (-követeli) a kommunikáció elmélet kiterjedtebb kimunkálása egybe esik andragógia elmélet kiterjedtebb fejlesztésével. Az információ áramlás térbeni kiterjedése, időbeni felgyorsulása, az információtartalmak sűrűsödése, illetve az egységnyi időben megjelenő információk felduzzadása következtében az andragógiaelmélet – célja, funkciója – és gyakorlata a társadalomtudományok interdiszciplináris összefüggéseivel egyetemben és modifikációjuk következtében a kommunikációelmélet kutatási stratégiái által feltárt új modulok alkalmazása nélkül ma már nem értelmezhető. Ugyanakkor elfogadva, hogy „Minden, ami kommunikatív, illetőleg bármiféle jel megértése csak az előzetesen meglevő tudásra alapozódhat” (Béres I. – Horányi Ö. 1999) a társadalmi kommunikáció csak hiányosan (értelmezési, cselekvési zavarokkal) tud eleget tenni funkciójának az andragógia értelmező, tanulásszervező, nevelő funkciójának „elhagyásával”, „...amelyek a felnőttoktatás belső, lényegi meghatározottságára vonatkoznak, és amelyből a problémák egész sora származhat [...] s konstrukciójának íveit az alapproblémák megoldási hipotézisei és tételei alkotják. (Csoma Gy. 2009) A társadalmi kommunikáció és andragógia, mint egymást feltételező, elméletek és gyakorlatok kölcsönösségükkel eredményezhető, miszerint „...a „kommunikáció” (kultivációs felfogása) nem egyszerűen a kommunikatív jelenségek felszínén megjelenő esetlegességeket kategorizálja. A Kommunikáció ugyan is az, ami meghatározza azt, hogy mit tekintünk létezőnek, mit fontosnak, mit helyesnek, illetőleg helytelennek, és mit mivel tekintünk összefüggésben levőnek.” (Ugyan ott.)

Tovább kell haladni Medinszkij által felvetett, majd Henselmann és Pöggeler által kidolgozott diszciplináris rendszer fejlesztésében, amelyet Durkó Mátyás alkotott minden részletében artikulált rendszerré, és "...'megoldó képletük' kidolgozása során derül ki azonosságuk más diszciplinák problémaexpoziációival, olykor gyökeresen különböző, máskor hasonló, megint máskor azonos megoldási módokat igényelve.” (Csoma Gy. 2009)

Kulcsszavak: kommunikáció, információ, összefüggések, diszciplinák

A szerző elérhetősége: szeitzir@gmail.com

Széman E. Rózsa

KÖNYVTURI | ÉLŐKÖNYVTÁR – EGY ÉLETKÉPES KEZDEMÉNYEZÉS (NEM CSAK) FIATALOKNAK

A Könyvturi | élőKönyvtár egyéni kezdeményezésként jött létre 2015-ben Kolozsvár 20 éves diáklapja, a Perspektíva ünnepi eseménysorozatának keretében. A következő évtől az EMKE, majd Ifjúsági Szervezete, az EMKISZ karolta fel, 2018-ban negyedik kiadását szervezték. Amint nevéből is adódik, két fő eseményszála van a rendezvénynek, az egész napos könyvturkáló, ahol már több mint 10.000 kötet cserélt gazdát; valamint a sztereotípiák lebontását szolgáló élőKönyvtár, melynek meghívottjai (olyan személyek, akiket fél órára „le lehet emelni a polcról”) mind valamilyen sztereotípiát képviselnek, akár hátrányos szociális, egészségügyi, társadalmi stb. helyzetből tudtak nemcsak kiemelkedni, de maradandót alkotni, példát mutatni másoknak. A Könyvturi | élőKönyvtár olyan, fiataloktól, alulról jövő kezdeményezés, amelynek innovativitását a könyvekhez, olvasáshoz való fiatalos, trendi hozzáállás adja. Életképességét bizonyítja, hogy négy éve sikeresen szervezik, egyre gyarapodó könyvállománnyal és változatos élőKönyvekkel.

Kulcsszavak: könyv, olvasás, sztereotípiák, könyvturi, élőKönyvtár

A szerző elérhetősége: szemanrozs@gmail.com

Szente Béla

KULTURÁLIS TARTALOMFEJLESZTÉS AZ AGORA-TÍPUSÚ KÖZMŰVELŐDÉSI INTÉZMÉNYEKBEN

A tartalomfejlesztés napjaink egy ismert, gyakran használt kifejezése, amellyel nem csak a nagyméretű számítógépes tudásbázisok, esetleg iskolai tananyag-fejlesztések metódusait, vagy egyes gazdasági folyamatok gyakorlatát tudjuk leírni, hanem egy mindezeknél plasztikusabban meghatározható kategóriát, magát a kultúrát is. Új kifejezésként a kulturális tartalomfejlesztést használhatjuk, melyben a kultúra lényegében maga a tartalom – de a megfogalmazás a gee-k és az oktatáselméleti szakemberek korábbi területfoglalásai miatt e „kifejezésen belüli fogalomismétlés”-re kárhoztat bennünket... Feltételezzük, hogy az Agorákban a működés gyakorlati alapját ez a kultúrateremtő fejlesztőmunka képezi. A tartalom megjelenését a márka, brand, az ahhoz köthető élmény, flow, és az optimális esetben mindezekből kifejlődő márkahűség, identitás fogalomrendszerével írjuk körül. Ha ennek feltételrendszerét vizsgáljuk, akkor a márka feltétele az alkalmasság, az élményé a minőség, a hűség, az intézményhez való kapcsolódás pedig a közösségekre és az egyénekre szabott nyitottsággal, a hozzáférhetőség biztosításával érhető el. Így az Agora-típusú intézményt alkalmassá kell tenni a program által kiemelt funkciók betöltésére, melynek kiemelt elemei a technikai kiválóság, és a funkcionalitás – multifunkcionalitás párhuzama. Biztosítani kell a körülmények, a szervezőmunka és a produktumok minőségi együttesét, és nyitott terekkel, széleskörű közönségkapcsolatokkal, a szolgáltatások minél szélesebb spektrumának egy helyen történő elérhetőségével kell hozzáférhetővé tenni az Agorát.

Kulcsszavak: Agora, szolgáltatások

A szerző elérhetősége: szentebela@gmail.com

Szirmai Éva

HÁNY EMBER EGY AUTISTA? FOGYATÉKKAL ÉLŐ FIATAL FELNŐTTEK (ÉS CSALÁDJAIK) A MUNKAERŐPIACON

Az Európai Unió Horizon 2020 projektjének támogatásával 28 uniós országra és Törökországra kiterjedő nemzetközi kutatási program indult 2016-ban A felnőttképzés, mint az aktív részvételi állampolgárság eszköze (EduMAP) címmel. Magyarországot a Szegedi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kara és a Juhász Gyula Pedagógusképző Kar Felnőttképzési Intézete képviselte a kutatásban, amelynek központi kérdése a különösen sérülékeny csoportok (kisebbségek, fogyatékkal élők, menekültek stb.) társadalmi integrálásának lehetőségeit érintette. Olyan jó gyakorlatokat igyekeztünk feltárni, amelyek az érintett fiatal felnőttek (16-tól 30 éves korig) számára megnyitják az utat az aktív részvételi állampolgárság, a társadalmi mobilitás és munkaerőpiaci jelenlét felé. Előadásomban azt a kutatást kívánom bemutatni, amely az értelmi fogyatékkal élők (kiemelten az autista fiatalok) képzési- és munkalehetőségeit vizsgálja. Olyan szegedi kezdeményezések, képzési formák és intézmények (Gemma képzőközpont, Szivárvány Egyesület, Sze-Fo Zrt) munkatársaival készítettem mélyinterjúkat, akik – többnyire – szülőként is érintettek a kérdésben. A tapasztalatok azt mutatják, hogy bár a szülők elhivatottsága megkérdőjelezhetetlen, magukra vannak utalva; csak az utóbbi néhány évben kezd kiépülni az a jogszabályi, támogatási és képzésmódszertani háttér, amely lehetővé teheti, hogy az értelmileg korlátozott fiatalok és családjaik ne kerüljenek kilátástalan helyzetbe a munkaerő-piacon.

Kulcsszavak: megváltozott munkaképességűek, felnőttképzés, értelmileg akadályozottak, autisták

A szerző elérhetősége: eva.szirmai@gmail.com

Szóró Ilona

ÉRTÉKVESZTÉS - ÉRTÉKMENTÉS. VITA AZ OLVASÓKÖRÖK FELOSZLATÁSÁRÓL (1954)

A 19. század második felétől az 1940-es évek végéig nagy számban működő olvasókörok, jelentős szerepet játszottak a vidéki agrártársadalom helyi közösségeinek összefogásában, érdekeik képviseletében, a művelődés és felnőttképzés lehetőségeinek megteremtésében, a szervezett társasélet, szabadidő eltöltés biztosításában. Az 1940-es évek végén kiépülő pártállami diktatúra azonban centralizálni igyekezett a társadalmat, és kizárólagos befolyásra törekedett a kultúra területén is, ezért 1949 és 1951 között az olvasóköroket felszámolták. Székházukat, vagyonukat különböző baloldali szervezetek vagy a parasztságra kényszerített termelő szövetkezetek kapták meg. Az olvasókörok feloszlatása nyomán, a korábban általuk szervezett kulturális programok, tanfolyamok megszűnése, könyvtárak szétszóródása következtében a művelődési lehetőségek, különösen a kisebb településeken jelentős mértékben csökkentek. 1954-ben, a politikai életben bekövetkező bizonyos mértékű reformok időszakában elsősorban a népi értelmiségi körok részéről megfogalmazódott, hogy elhibázott lépés volt az egyesületek tömeges felszámolása, mert közösségi tevékenységüket, kulturális szerepüket egyelőre semmilyen más intézményrendszer nem tudta átvenni. A Művelt Nép folyóirat hasábjain, és más fórumokon kibontakozó nyilvános vita is hozzájárult ahhoz, hogy a kormányzat ismét lehetővé tette ilyen jellegű szervezetek létrehozását.

Kulcsszavak: olvasókör, közművelődés, kultúrpolitikai centralizáció, önszerveződés

A szerző elérhetősége: szoro.ilona@kello.hu

Szűcs Tímea

A ZENETANULÁS HATÁSA A KÖZÖSSÉGÉPÍTÉSRE

A közösségek szükségességét, személyiségfejlesztő szerepét, a mindennapi problémák kezelésében nyújtott támogató funkcióját számos kutatás igazolja (Juhász 2016:102-103). A zenei művészetoktatás kiemelkedően segíti a közösségi integrálódás folyamatát, így a társadalmi kohézió erősítésével hozzájárul az esélykülönbségek csökkentéséhez. A zenélés gyakran jelent közösségi cselekvést, ezáltal alkalmas arra, hogy a gyermekek elsajátítsák az együttéléshez szükséges szabályokat, értékeket, ami a munkaerőpiaci kompetenciáikhoz is hozzájárul. A közösségen belül kialakulhatnak informális kapcsolatok, ismeretségek, barátságok is, amelyek a későbbiekben a társadalmi tőkéjük részeként funkcionálnak az életükben: segítik a boldogulásukat, a problémák megoldását, a továbbtanulásukat és elhelyezkedésüket egyaránt. A közösséghez tartozás érzése kiemelten fontos a kamaszkor fizikai-érzelmi labilitása idején szükségesek a stabil helyek a gyermekek életében, ahol jól és érzelmi biztonságban érzik magukat. Ez a színtér a család mellett a hasonló érdeklődésű társakkal körülvéve lehet az iskola, valamint az alapfokú művészeti iskola és közösségei.

Korábbi vizsgálatok is bizonyították ezeket a jelenségeket (Altenmüller 2006, Barkóczi – Pléh 1977, Gévainé 2010, Raffay 2005), és a „Zenetanulás Magyarországon 2017” kutatásunk során is hasonló eredményeket kaptunk. Ennek néhány eredményét mutatjuk be előadásunkban.

Kulcsszavak: alapfokú művészeti iskola, közösség, zenetanulás

A szerző elérhetősége: szucstimea77@gmail.com

T. Molnár Gizella

A MOTIVÁCIÓ HALLGATÓI MENTORPROGRAM

A Motiváció Műhely 2007-ben alakult, 2012-re vált formális szervezetté és azóta is folyamatosan működik. A Hallgatói Mentorprogram adta alapjait, amely egy szegregált iskola bezárása kapcsán kezdte meg működését Szegeden. A Motiváció Műhely hátrányos helyzetűek, kiemelten gyermekek és fiatalok társadalmi beilleszkedését támogatja motiválás, képessé tevés és a társadalom érzékenyítése útján. A Motiváció Műhely keretein belül főként hátránykompenzáló és tehetséggondozó oktatási programok, társadalmi érzékenyítés, valamint az oktatási esélyegyenlőség témaköréhez illeszkedő kutatási és szakértői tevékenységek valósulnak meg. Számos jó gyakorlatuk közül a Motiváció Hallgatói Mentorprogramot emeltük ki, mert a Szegedi Tudományegyetemmel való együttműködésük is szoros. A mentorhallgatók többsége az egyetemről érkezik, akik önkéntes munkát végeznek a szervezetnél. Az önkéntességre a felsőoktatásban tanuló hallgatók a legfogékonyabbak, ezért ők jelentik a Motiváció Műhely célcsoportját. Többségük segítő pályán fog a későbbiekben is elhelyezkedni, a legtöbb hallgató pedagógusi, szociális munkás, szociálpedagógus, pszichológia szakokról érkezik. Emellett a szakmai fejlődésre is nagy hangsúlyt fektetnek, hiszen a hallgatóknak külön, szervezett kurzusokon kell részt venni, amely a gyerekekkel való munkát hivatott építeni. Ezt a mentorprogramot mutatja be az előadás, amelynek anyagát az Edumap (Horizont 2020) projekt keretében történt kutatás adja.

Kulcsszavak: társadalmi beilleszkedés, társadalmi érzékenység, önkéntesség

A szerző elérhetősége: tmolnarg@gmail.com

Tengely Adrienn

A KATOLIKUS HITBUZGALMI TÁRSULATOK SZEREPE A HELYI KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉSBEN A 20. SZÁZAD ELSŐ FELÉBEN

A katolikus hitbuzgalmi társulatok elsődleges célja az egyéni hitélet elmélyítése volt, de a 20. század első felében emellett jelentős kulturális tevékenységet is folytattak. Könyvtárakat tartottak fenn, színdarabokat, élőképeket és műsoros esteket rendeztek, kiállításokat szerveztek, sőt, időnként még könyvkiadói tevékenységet is folytattak, így egy-egy település nemcsak vallási, hanem kulturális életére is jelentős hatást gyakoroltak.

Kulcsszavak: hitélet, kulturális élet

A szerző elérhetősége: tengely.adrienn@uni-eszterhazy.hu

Újvári Edit

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG INTERPRETÁLÁSA – FELSŐOKTATÁSI TAPASZTALATOK

A kultúráközvetítéssel foglalkozó szakemberek felsőfokú képzésében a nemzeti és az európai kultúra értékeinek tudatosítása kiemelkedően fontos feladat. A Kulturális Örökség Európai Évében különösen fontos átgondolnunk, milyen tartalommal és milyen módszertannal adható át a kultúrában hagyományozódó értékrend. Hogyan motiválhatjuk hallgatóinkat az európai és a nemzeti kulturális örökség értékeivel való azonosulásra, az értékek továbbadására? Hogyan kapcsolhatók össze az összeurópai kulturális hagyományok és az európai nemzeti kultúrák, benne a magyar kultúra értékeinek ismertetése? Az előadás a felsőoktatásban érvényesíthető, az európai kulturális identitást erősítő tényezőkre helyezi a hangsúlyt, a Szegedi Tudományegyetemen zajló képzések tapasztalataiból kiindulva.

Kulcsszavak: kultúráközvetítés, nemzeti kultúrák

A szerző elérhetősége: ued@jgypk.szte.hu

Vehrer Adél

A KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG OKTATÁSÁNAK LEHETŐSÉGEI VIRTUÁLIS TEREKBEN

Hazánkban a felsőoktatás különböző szinterein évszázados múltra tekint vissza a kulturális örökséggel kapcsolatos ismeretek oktatása. A Széchenyi István Egyetem különböző szakjain fél évszázada vannak néprajzi, illetve kulturális turisztikai tárgyú kurzusok. Napjainkban előtérbe került a helyi és nemzeti identitás kérdésének vizsgálata és oktatása. Kiemelten a turizmus, a tanító és a közösségszervező szakokon szükségesek ezek az ismeretek. A kulturális örökséggel kapcsolatos tantárgyaknál nagy szerepe van a szemléltetésnek, amelyben a 3D/VR technológia mérföldkőnek számít. A virtuális háttérű oktatással számos lehetőség adódik, hogy e tárgyak oktatása hatékonyabb és átfogóbb legyen. Ez a technológia lehetővé teszi a hallgatók számára, hogy az időben és térben távoli idősebb generációk világa vizuálisan közelebb kerüljön a fiatal nemzedékhez. Mindez hozzájárul a tantárgy gyakorlat-orientáltabbá tételéhez. A különböző oktatási szinteken és területeken (pl. középfokú szakképzés) is jól használható a 3D/VR technológia.

Kulcsszavak: oktatási innováció, 3D/VR technológia, virtuális terek, kulturális örökség, intergenerációs tanulás

A szerző elérhetősége: vehrer.adel@sze.hu

Vincze Szilvia

A KÖZÖSSÉGI MŰVELŐDÉS OSZTATLAN TANÁRSZAK

A közművelődéssel és felnőttképzéssel kapcsolatos szakok (népművelő, művelődési és felnőttképzési menedzser, művelődésszervező, andragógia, kulturális mediátor stb.) sorában a közösségi művelődés osztatlan tanárszak a 283/2012. Korm. rendelettel jelent meg.

Kutatásunkban a felsőoktatási felvételi statisztika segítségével azt vizsgáltuk, hogy a megjelenése óta hogyan alakult ennek a fiatal szaknak a népszerűsége. A képző intézményeket tekintve egyértelmű az Eszterházy Károly Egyetem (EKE) sikere. Az országos jelentkezési adatokat tekintve, 2017-re a jelentkezésszám dinamikus növekedési üteme megtört, de a felvettek száma folyamatosan emelkedett. A szak ismertségének, népszerűségének változására utal, hogy növekszik az azt első helyen megjelölők, s emelkedik a levelező tagozatot megcélzó és az oda felvételt nyerők aránya.

Kulcsszavak: közismereti tanárszak, közösségi művelődés osztatlan tanárszak, felsőoktatási felvételi

A szerző elérhetősége: vincze.szilvia@ppk.elte.hu

Vincze Tamás András

AMICUS JUVENTUTIS – KARÁCSONY SÁNDOR ÉS A KÖZÉPISKOLÁS DIÁKOK

Előadásomban Karácsony Sándor diákbarát, diákközei tanári attitűdjét kívánom igazolni az életműből, a jeles professzor írásaiból. Ehhez egyrészt az ifjúsági irodalomhoz sorolható munkáit, másrészt a hazai és külföldi ifjúsági művekről, diákgregényekről írt recenzióit, valamint az Erő című diáklapban közölt szerkesztői üzeneteit és a diákokhoz írt cikkeit vettem górcső alá. Vizsgálati módszereimet a filológia eszköztárából kölcsönöztem. Az explication de texte módszerében azért találtam biztos fogódzót, mert nagyon karakteres nyelvi világgal szembesültünk Karácsony ifjúsági műveit és diákoknak írt cikkeit, üzeneteit olvasva. Ezt egészíti ki a hermeneutikai elemzés, amelynek során a kiválasztott művek kritikai vizsgálatával, újraértelmezésével bontottam ki eddig feltáratlan tartalmakat. A vizsgált írásokból kiderül, hogy Karácsony lelki szemei előtt egy új diákeszmény lebegett: a kulturális emlékek feltárásában aktív, önálló kezdeményezésekkel fellépő, nemes tettekre kész diák. Karácsony műveinek nyelvi-stilisztikai elemzése során bebizonyosodott, hogy ezekben a „diák” szó a leggyakrabban előforduló szavak egyike. A debreceni professzor nyelvében ez a szó kiterjesztett jelentést hordoz, nem pusztán a „tanuló” szavunk szinonimája vagy egy életállapotot megjelölő lexéma. Írásaiban a „diák” szóhoz egy sajátos mentalitásnak, az életről való gondolkodás jellegzetes módjának és a felnőtt társadalom értékrendjét kritikusan vizsgáló magatartásnak a konnotációja is hozzátapad. Karácsony diákja a minden idők eszményi serdülőjének típusa, akit igazságkeresése és az önmagával vívott belső harca sarkall kitartó munkára és komoly játéokra.

Kulcsszavak: Karácsony Sándor, explication de texte módszer

A szerző elérhetősége: vincze.tamas@nye.hu

Zelei-Pintér Magdolna

A BOR KÖZÖSSÉGÉPÍTŐ SZEREPE

A borok ismerete és kulturált fogyasztása ma már a magyar és az egyetemes kultúra részét képezi. A Debreceni BorOskola borkóstolóval egybekötött ismeretterjesztő előadásaival a minőségi és kulturált borfogyasztás hagyományaira, annak közösségformáló hatásaira hívja fel a figyelmet. A hazai borokultúra terjesztését felvállaló kisközösség interaktív előadásai nem csak a borkóstolás alapjainak, a magyar borok/borvidékek, azok borászati-szőlészeti hagyományainak megismertetését szolgálják, hanem minden alkalommal valamely más művészeti ággal vagy érdeklődésre számot tartó témával köti össze a borok kóstolását és megismerését. Az előadássorozattal elsősorban a hátrányos helyzetű társadalmi rétegeket (60 év feletti korosztály, kis települések lakosai, civil szervezetek tagjai) számára nyújtanak lehetőséget arra, hogy a figyelemfelhívó előadások által képesek legyenek a bort, mint helyi értéket, vagy annak közösségépítő és helyi gazdaságélénkítő hatását felismerni, megővni és átadni a későbbi generációk számára is.

Kulcsszavak: borkultúra, ismeretterjesztés, közösségépítés

A szerző elérhetősége: pinter.magdalena@gmail.com

Közösségek a művelődés és képzés világában
Durkó Mátyás Konferencia

Debreceni Egyetem

2018. június 28-29.

A rendezvény szervezője:

Debreceni Egyetem BTK Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

A rendezvény társszervezői:

NMI Művelődési Intézet NKft.

KultúrÁsz Közhasznú Egyesület

Magyar Tudományos Akadémia
Pedagógiai Tudományos Bizottság Andragógiai Albizottsága

Magyar Tudományos Akadémia Debreceni Akadémiai Bizottságának Nevelés-,
Művelődéstudományi és Pszichológiai Albizottsága
Művelődéstudományi és Andragógiai Szakbizottság

Debreceni Egyetem Nevelés- és Művelődéstudományi Doktori Program

Támogatta:

Művelődő Közösségek az Alföldön
EFOP-3.7.3-16-2017-00149
(Az NMI Művelődési Intézet NKft. projektje.)

DEBRECENI
EGYETEM

Nevelés- és Művelődéstudományi Intézet

NMI
Művelődési
Intézet

